

Píseň o nejbližší vině (Dávné proso)

Je studánka a plná krve
a každý z ní už jednou pil
a někdo zabil moudivláčka
 a kdosi strašně ublížil
A potom mu to bylo líto
 a do dlaní tu vodu bral
a prohlížel ji proti světlu
 a moc se bál a neubál
 A držel ale neudržel
tu vodu v prstech bože můj
a v prázdném lomu kámen lámal
 a marně prosil: kamenuj
 A držel ale neudržel
 a bál se ale neubál
 a studánka je plná krve
 a každý u ní jednou stál

SOUČIT

Radkin Honzák

2024

Soucit, sympatie, souhlas cítění jedné osoby s druhou. Masarykův slovník (1939)

Komplementární sociální emoce vytvořená konfrontací s utrpením druhého.

(Mikloška,

Novák, 2017)

Altruismus – výraz pro projev nesobecké a účinné pomoci člověku v nouzi.

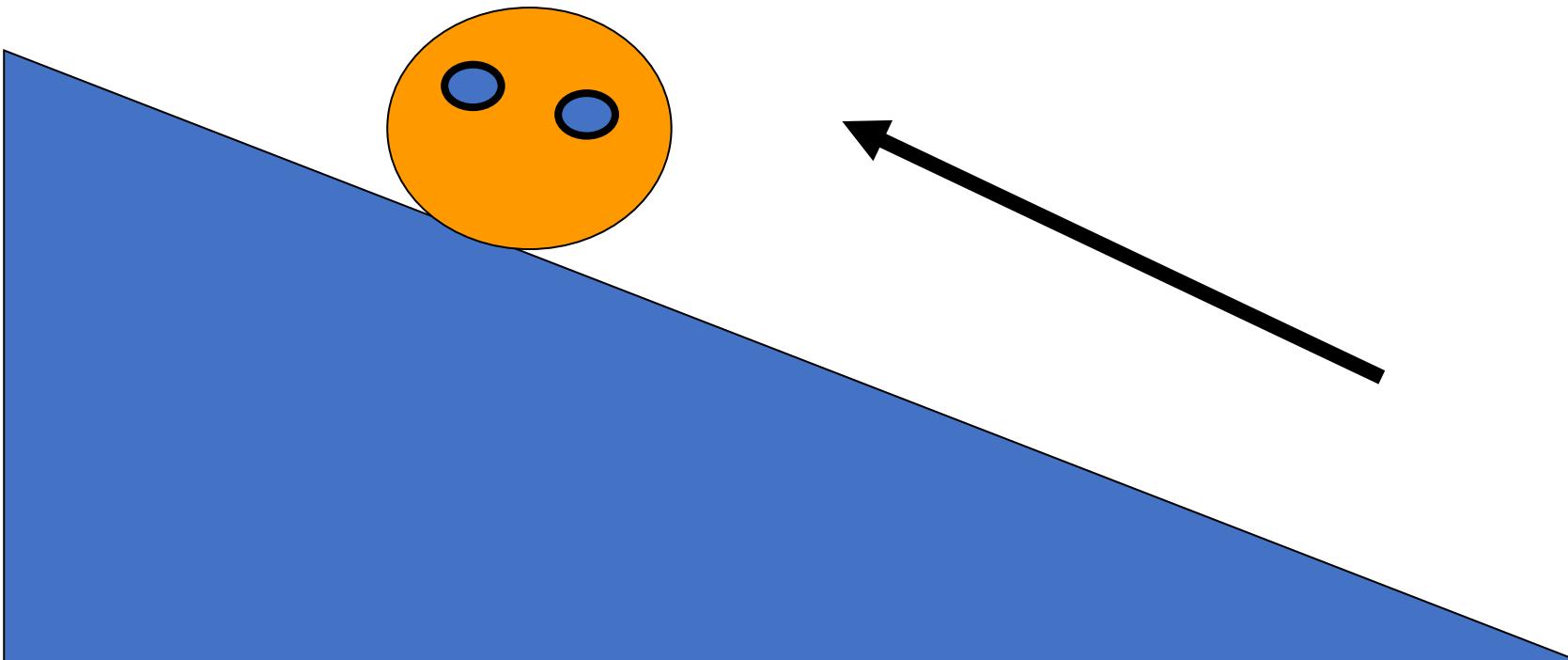
Auguste Comte (1798 – 1857)

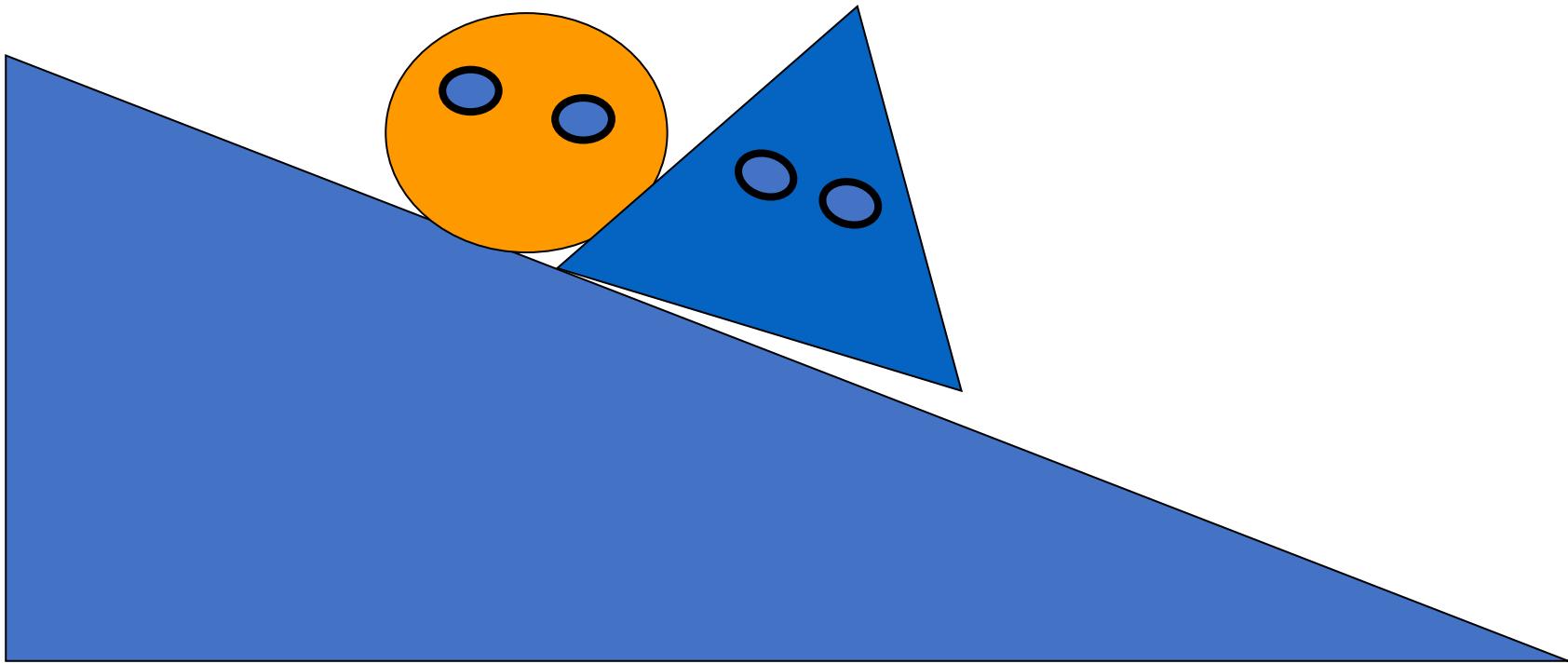
Přitom se v mozku aktivuje syndrom odměny. František Koukolík 2007

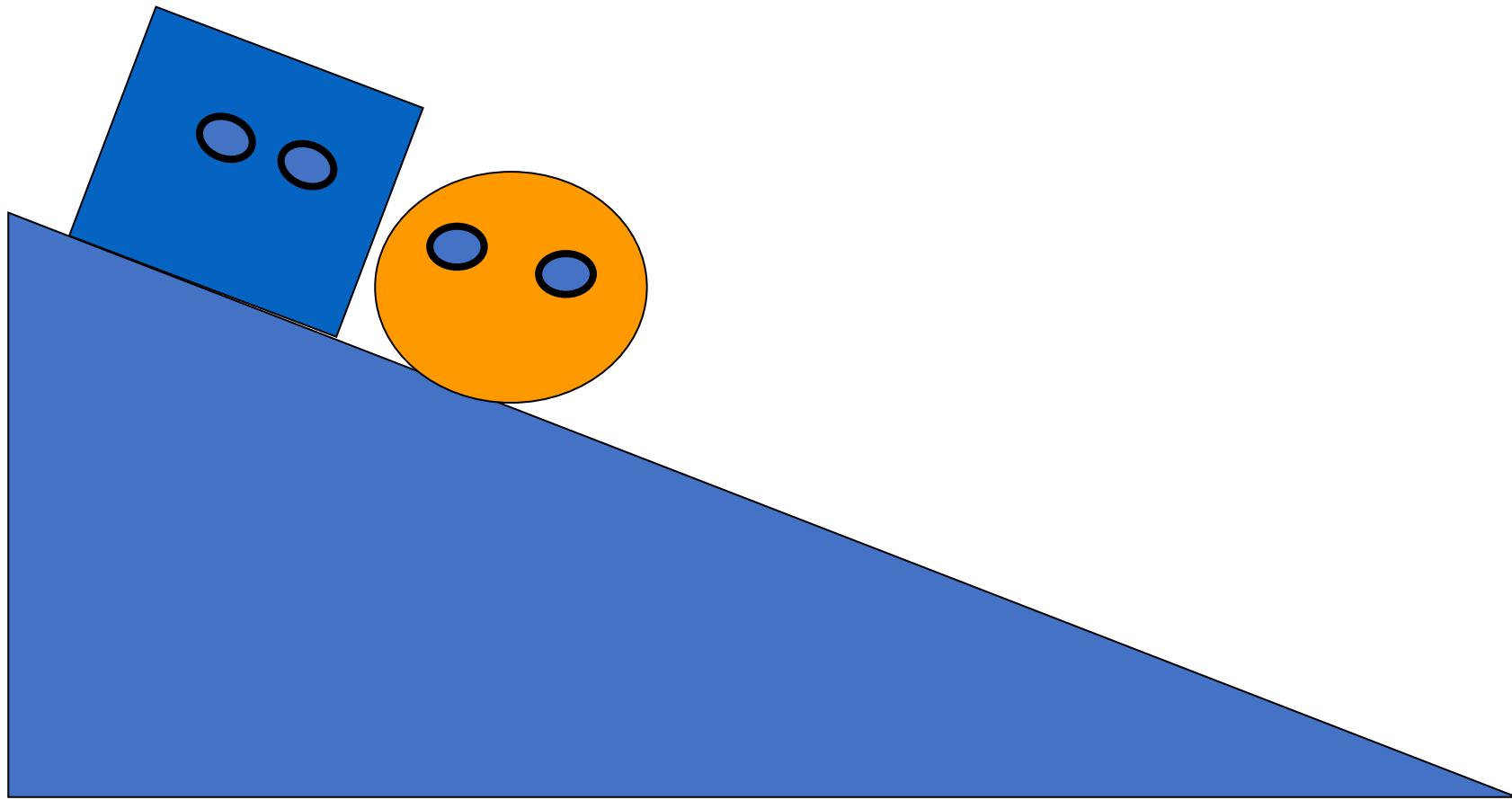
Kiley Hamlin, Karen Wynn & Paul Bloom:

Social evaluation by preverbal infants

Nature 450, 557-559 (22 November 2007) | doi:10.1038/nature06288;

František Vlček

Dobrásčí od přírody

Soucit, sympatie, souhlas cítění jedné osoby s druhou. Masarykův slovník (1939)

Komplementární sociální emoce vytvořená konfrontací s utrpením druhého.

(Mikloška, Novák, 2017)

Altruismus – výraz pro projev nesoběcké a účinné pomoci člověku v nouzi.

Auguste Comte (1798 – 1857)

Přitom se v mozku aktivuje syndrom odměny. František Koukolík 2007

„Naivní altruismus“ neexistuje, vždy je očekávání protislužby = „odložený reciproční altruismus“ (sociální výměna, reciproční služby). Záškodná, Mlčák, 2009
Život v bublinách a parochiální altruismus.

Empatie.

Emoční identifikaci s trpícím je nutno doplnit reidentifikací, tedy zvládnutím svých emocí.

Haškovcová 2023

SYNDROM KITTY GENOVESE

Aristotelés říká, že cílem tragédie je vzbudit požitek plynoucí ze **soucitu a strachu**. Strašné je všechno, co budí soucit a největší strach budí, když se dopustíme chyby, kterou nemůžeme napravit. **Strach však necítí každý**. Rovněž soucit je druhem bolesti nad zjevným zlem, jež hrozí zhoubou nebo bolestí a postihuje někoho, kdo si to nezaslouží. Soucit nemají lidé naprosto bídni a nadmíru šťastní, hněvivé a smělé povahy. Naopak ideální skupinou jsou ti, **kteří mají ženy, děti, dále staří a vzdělaní lidé**. Soucit je tedy svázán se strachem a podobně jako strach jej nelze hledat u dvou krajních skupin obyvatel.

Každý člověk se ve svém ústraní zdá lhostejný k osudu všech ostatních; jeho děti a jeho přátelé tvoří pro něj celé lidstvo. Žije vedle svých spoluobčanů, a nevidí je, dotýká se jich, a necítí je; existuje pouze v sobě samém a pro sebe sama, a i když mu ještě zůstává rodina, dá se říci, že smysl pro společnost už nemá.

Alexis de Tocqueville

SLOŽKY SOUCITU – CHARAKTERISTIKY KOMPETENCE

- Rozpoznání utrpení druhého člověka;
- Pochopení univerzálnosti utrpení v lidské zkušenosti;
- Zažívání pocitu empatie k trpícímu;
- Tolerování nepříjemných pocitů;
- Motivace jednat. Litování je k ničemu.

Není jasné nakolik: emoce – motivace – osobní dispozice?

Starý zákon připisuje Bohu nejen **hesed** jakožto pevné milosrdenství, ale vroucí slitování (**rahamím**). Bibličtí autoři sice zdůrazňují, že Bůh je zcela jiný než člověk a jakékoli zobrazování je zakázáno, chtějí-li však zkušenost s Bohem svým adresátům nějak přiblížit, neobejdou se bez antropomorfismů.

Právní závazek ze strany Boha přestával, když Izrael porušil smlouvu a nedodržoval již její podmínky. Ale právě tehdy, když “hesed” již neměl právní platnost, odkrýval svůj hlubší smysl: ukázal se totiž takový, jaký byl na počátku, jako darující láska, která je silnější než zrada, jako milost mocnější než hřich.

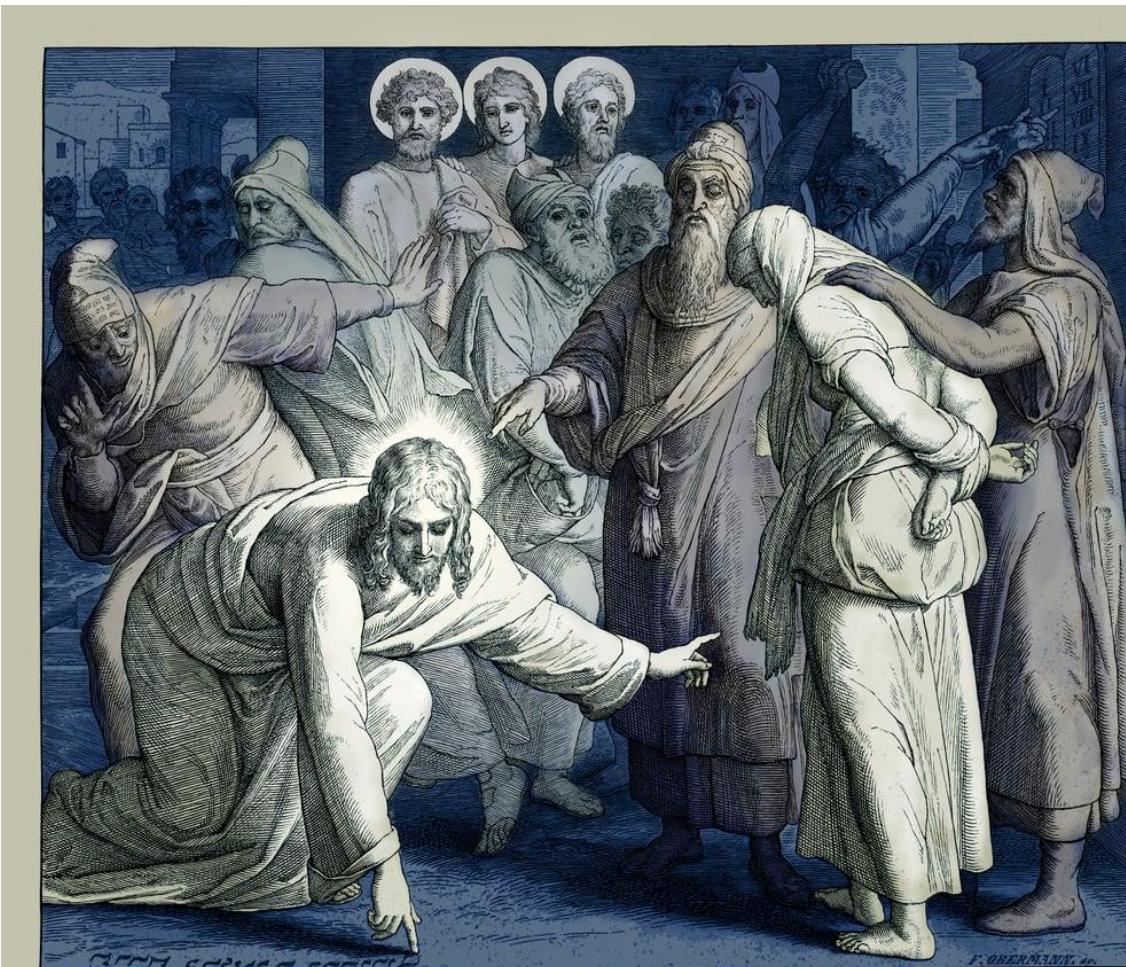
Druhé slovo, které v řeči Starého zákona slouží k označení milosrdenství, je “rahamim”. Jistým způsobem se liší od významu slova “hesed”; už svou etymologií **ukazuje na lásku mateřskou**.

Ve Starém zákoně má pojem "milosrdenství" svůj dlouhý a bohatý vývoj. Musíme se k němu vrátit, aby se tím plněji objasnilo milosrdenství, které zjevil Kristus.

⁴ „Mistře,“ oslovili Ježíše, „tuto ženu jsme přistihli při cizoložství. ⁵ Mojžíšův zákon je přísný. Odsuzuje ji k smrti ukamenováním. Co ty tomu říkáš?“

⁶ Čekali, že jim Ježíšova odpověď poskytne záminku k jeho odsouzení. Ježíš však mlčel, sklonil se k zemi a psal něco prstem v prachu. ⁷ Žalobci stále dotírali, aby odpověděl. Ježíš se vzpřímal a řekl: „Kdo z vás je bez hříchu, ať po ní hodí první kamenem!“ ⁸ Pak se znova sklonil a psal po zemi.

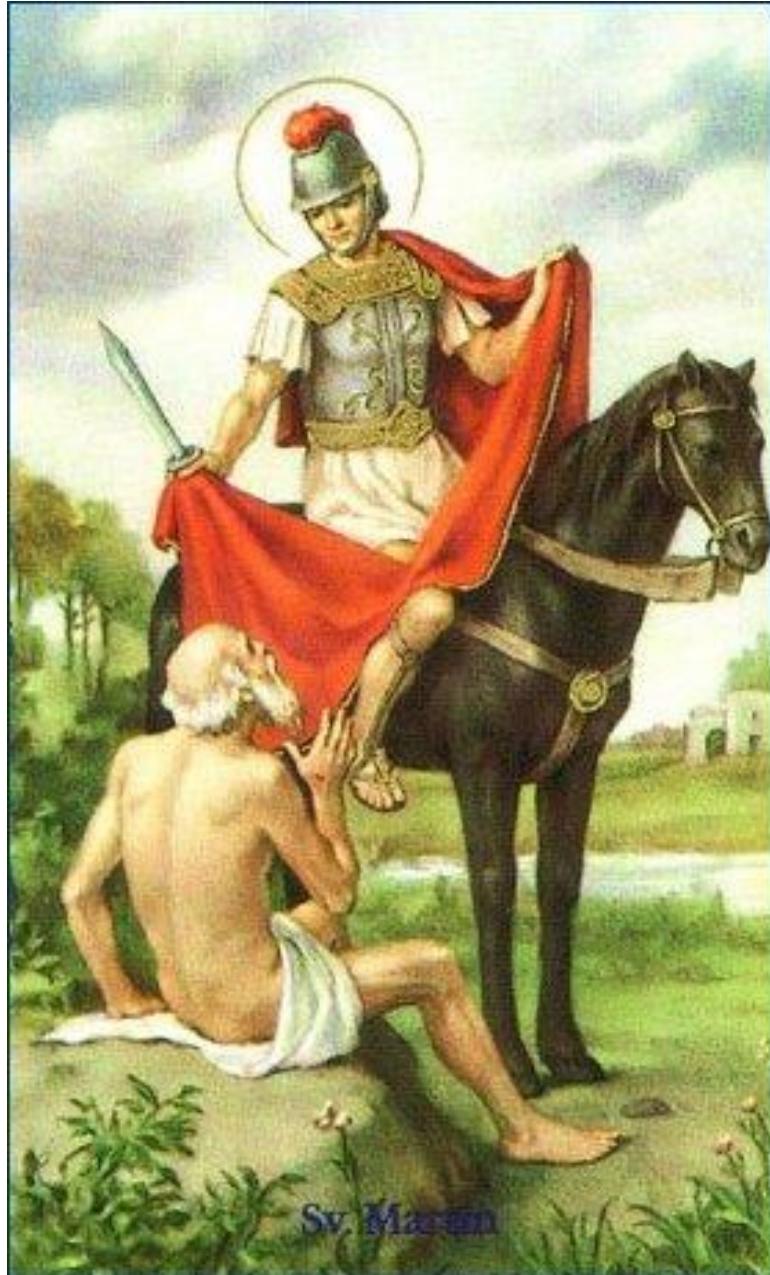
⁹ Jeho slovy byli zahanbeni. Ozvalo se v nich svědomí, a tak jeden po druhém odcházeli – ti nejváženější jako první.

Nesud'te, abyste nebyli souzeni.

Neboť jakým soudem soudíte, takovým
budete souzeni, a jakou měrou měříte,
takovou Bůh naměří vám.

Jak to, že vidíš třísku v oku svého
bratra, ale trám ve vlastním oku
nepozoruješ?

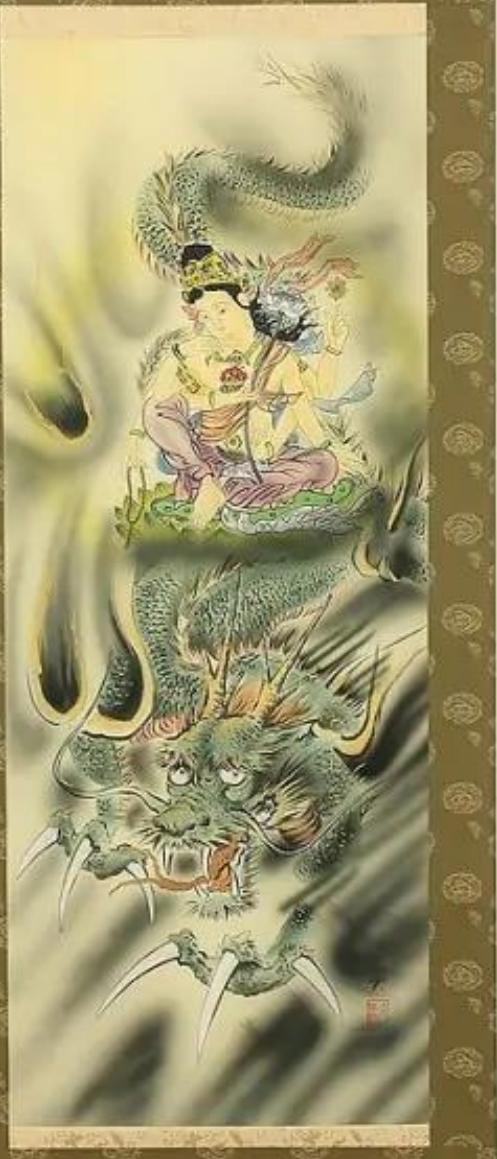
Milosrdné skutky tělesné: hladové krmiti, žíznivé napájeti, pocestné do domu přijímati, nahé odívati, nemocné navštěvovati, zajaté osvobozovati, mrtvé pochovávati.

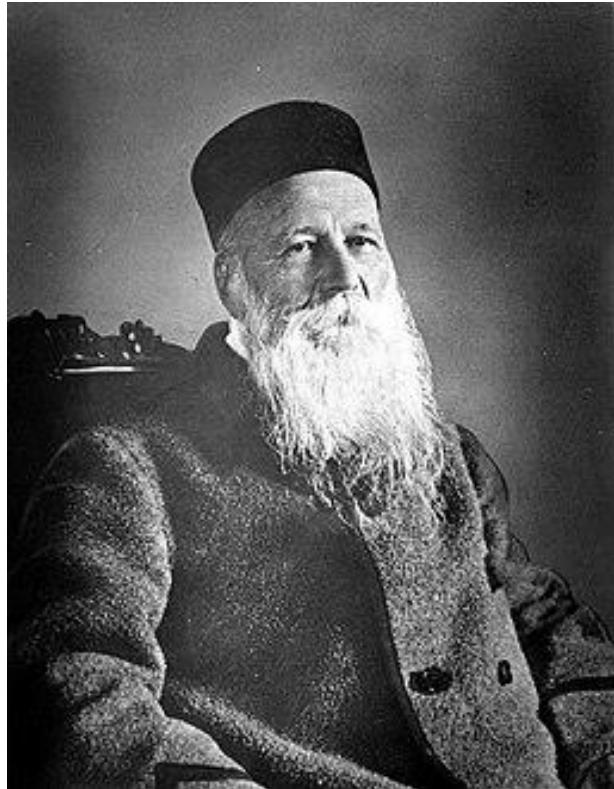
Milosrdné skutky duchovní: hřešící káratи, neumělé učiti, pochybuјícím dobrě raditi, zarmoucené těšiti, křivdy trpělivě snášeti, ubližujícím ochotně odpouštěti, za živé i za mrtvé se modliti.

Lovce jala pokora
Sepjal ruce a sklonil hlavu
V té chvíli uslyšel mírný, jemný a měkký hlas,
který pravil:
„Zlá příčina plodí zlé následky
Zlé následky vedou ke zlým příčinám
Pouze soucit a odpuštění zruší zlou karmu.“

Korejská buddhistická legenda

Kannon Bosatsu,
Kannon Bodhisattva, Pán soucitu,
Bohyně milosrdenství ... Vyskytuje se
v mnoha podobách a pomáhá lidem
v nouzi. Je jedním z nejuctívanějších
a nejmilovanějších božstev
v Japonsku a celé Asii. V umění je
zastoupen jako muž či žena. Kannon
zosobňuje soucit a jeho původ je
nejasný.

Henri Dunant; Jedna z jeho myšlenek byla výzva ke zřízení organizací, jež by se v míru připravily na pomoc zraněným v příštích válkách. To se z jeho iniciativy s jeho pěti známými 9. 2. 1863 v Ženevě stalo. Byla založena Ženevská veřejně prospěšná společnost. Pět dní po založení se přejmenovala na „Konfederaci mezinárodních společností pro pomoc zraněným“.

**Co je možno očekávat
od náboženství,
vyloučíme-li soucit se zvířaty?**

Richard Wagner

**Jeho myšlenkový,
citový a motivační
svět**

ČLOVĚK

**HLAVNÍ MYŠLENKY
A PRAVIDLA
SPOLEČNOSTI
(PARADIGMATA)**

SPOLEČENSTVÍ
**Od dyády až po
společný stát**

Psal se rok 2017. V Moskvě schválila Státní duma vynětí domácího násilí z kategorie trestných činů. Mělo to přijít, protože se Putinovo Rusko přece vrací k tradičním hodnotám, mezi něž domácí násilí tradičně patří.

Proč o tom píšu teď? Protože ctnostní senátoři v horní komoře Parlamentu České republiky měli v porovnání s Ruskem zpoždění. Málem to vypadá, že RF je skutečně země, kde zítra již znamená včera. Senát ve středu v noci neschválil Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí. Pro její ratifikaci bylo jen 34 ze 71 senátorů.

Vlídny
pedagog

Otto von Bismarck

Výchova
je metoda
cukru
a biče.

A portrait painting of Jean-Jacques Rousseau, an 18th-century French Enlightenment writer, philosopher, and composer. He is shown from the chest up, wearing a dark green velvet jacket over a white cravat and a light-colored waistcoat. His hair is powdered and powdered white. He has a thoughtful expression, looking slightly to his left. The background is a mottled grey.

ČLOVĚK BEZ SOUCITU
JE TA NEJPŘÍŠERNĚJŠÍ
STVŮRA.

Jean Jaques Rousseau

?

SOUČIT

Jsou v souladu s názorem skupiny?

**Nebo se vydávají svou vlastní
protikladnou
(ale nakonec správnou) cestou?**

**Výsledky byly ohromující, ale
neuvěřitelně vypovídající o tom, jak
hloupost vzniká.**

**V průběhu 12 experimentů
konformity se asi 75 % účastníků
alespoň jednou přizpůsobilo
většinovému názoru.**

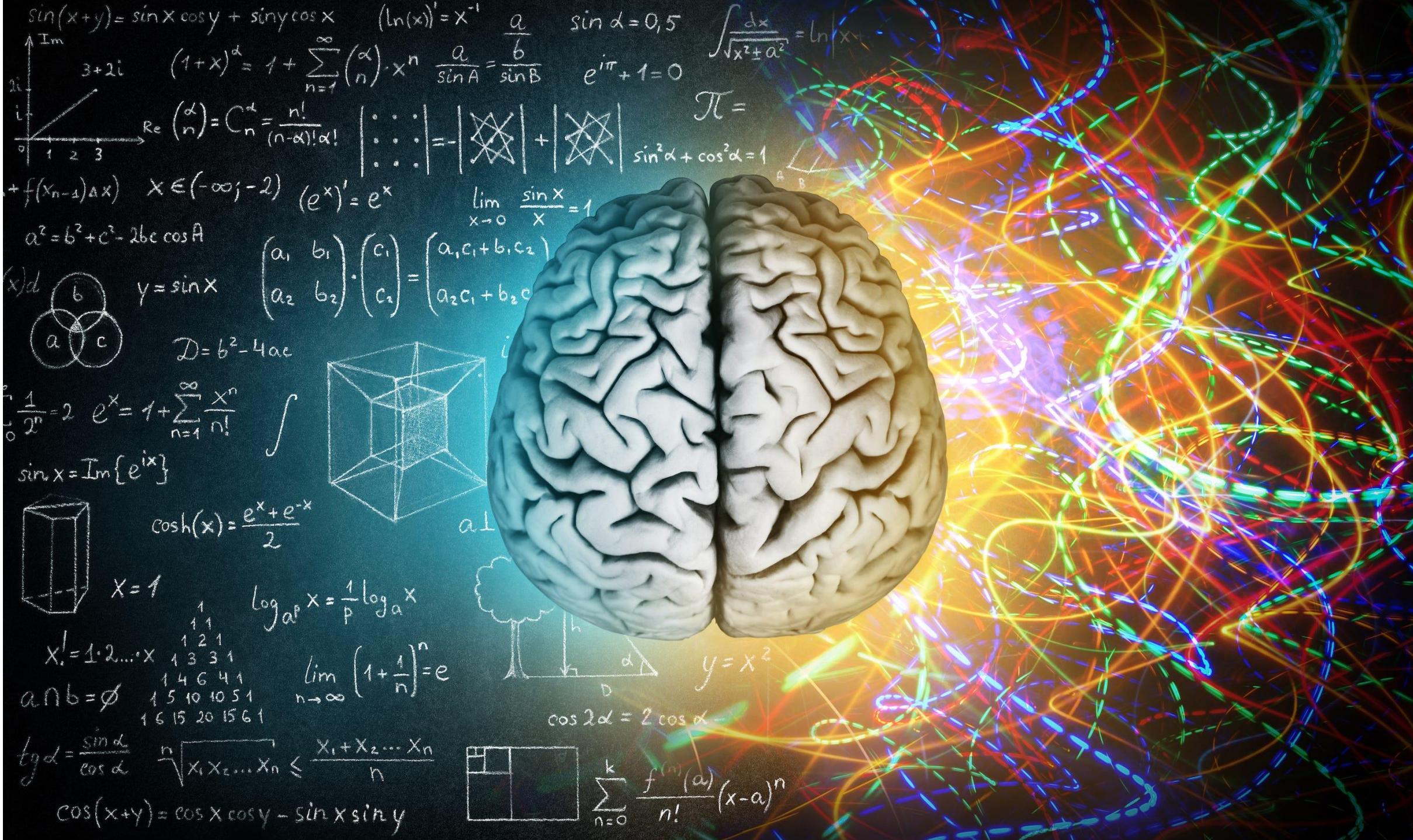

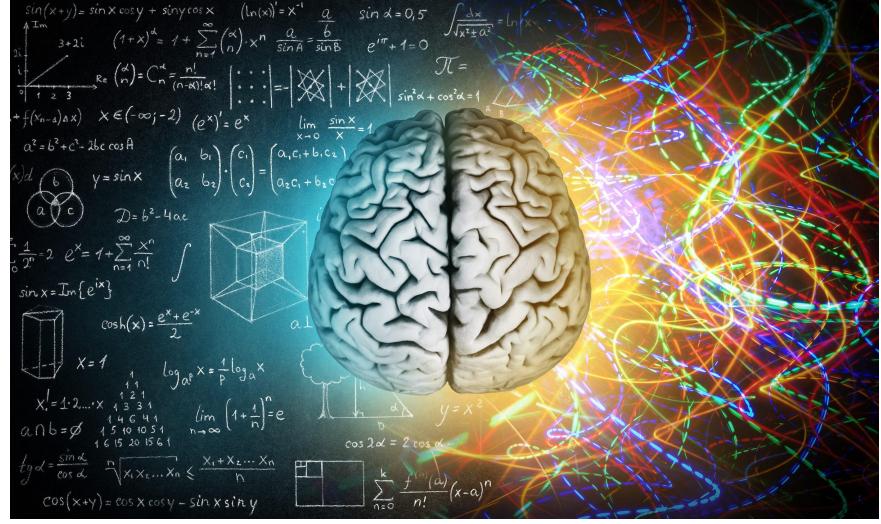
Hloupost je větším nepřítelem dobra než zlo

To napsal deset let po nástupu Hitlera k moci německý teolog Dietrich Bonhoeffer. Proto byl také v koncentračním táboře Flössenburg 9. dubna 1945 ve svých 39 letech nahý oběšen.

Bonhoeffer přemýšlel o povaze zla a dospěl k názoru, že proti zlu lze bojovat, že zlo je odporné a proto v sobě nese zárodky vlastní zkázy. Abyste zabránili zlobě, můžete vždy postavit bariéry a bránit jejímu šíření. **Proti hlouposti jste bezbranní.** Ani síla ani protesty se jí nemohou dotknout. Hlupák – na rozdíl do darebáka – je spokojený sám se sebou. Přijímané nepravdy jsou pro něj svaté a námitky automaticky odsunuje.

„Ve skutečnosti se mohou snadno stát nebezpečnými, protože k tomu, aby byli agresivní, není potřeba mnoho. Z toho důvodu je třeba větší opatrnosti než u zlomyslného. Už nikdy se nebudeme snažit přesvědčovat hloupého člověka důvody, protože je to nesmyslné a nebezpečné.“

**AKUTNĚ
VYSOKÝ STUPEŇ ALTRUISMU

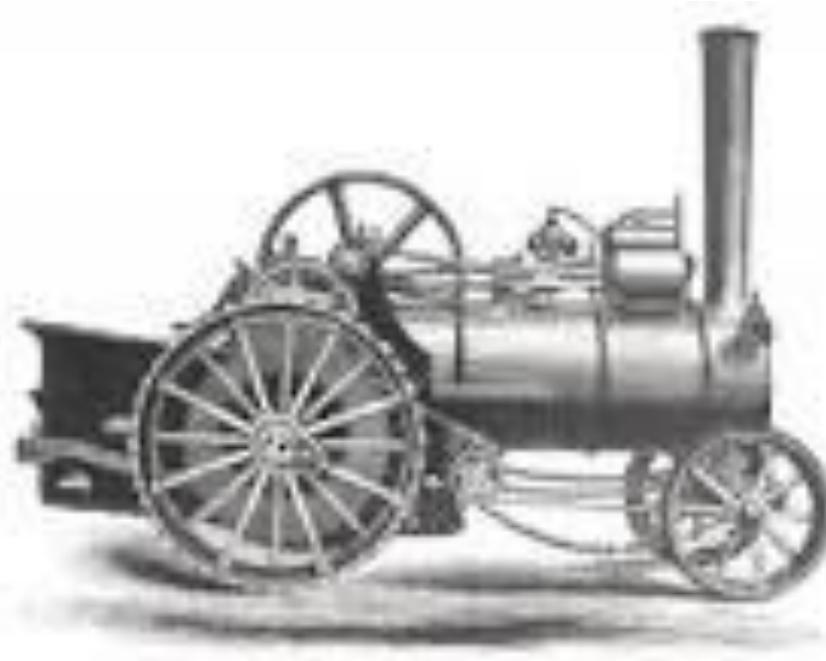
DLOUHODOBĚ
POZVOLNÁ ZTRÁTA ZÁJMU**

ČLOVĚK

Bleskové vyhodnocení: VŘELOST a KOMPETENCE

V běžném životě přece jen existuje reciprocita.

Austro-J. Pötsch Farm Locomotive Engine. Mechanics and Engineers, 1879

Empatie je spíše pasivní, zatímco soucit aktivní.

**Zatímco truhlář se večer může podívat
na výsledek své práce,**

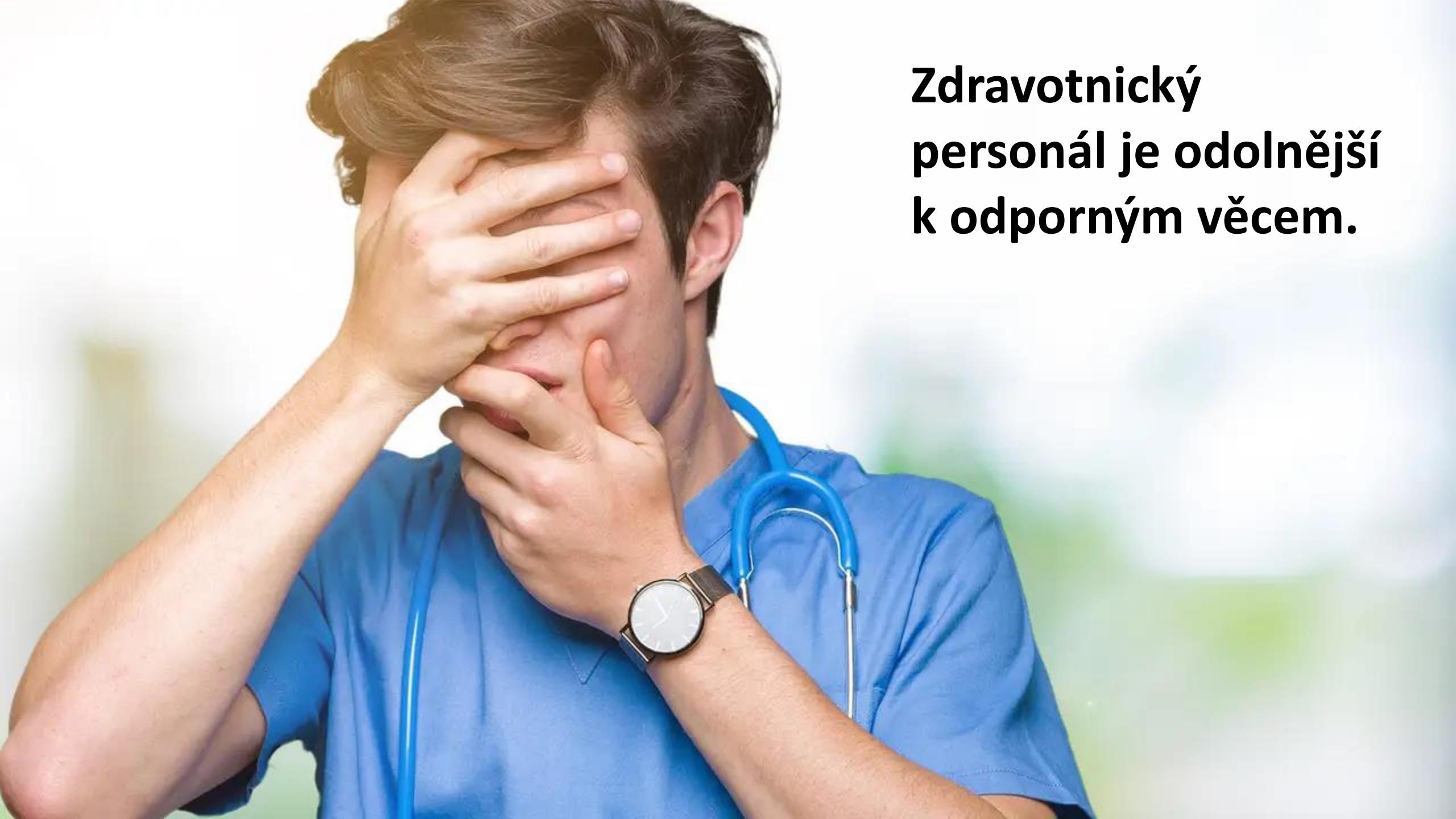

naše aktivita nikdy nekončí...

Únava ze soucitu --- VYHOŘENÍ

Soucit se sebou – péče o emoce a vztahy

**Milovati budeš Boha nadé všechno
a bližního svého jako sebe sama.**

**Zdravotnický
personál je odolnější
k odporným věcem.**

ÚNAVA ZE SOUCITU

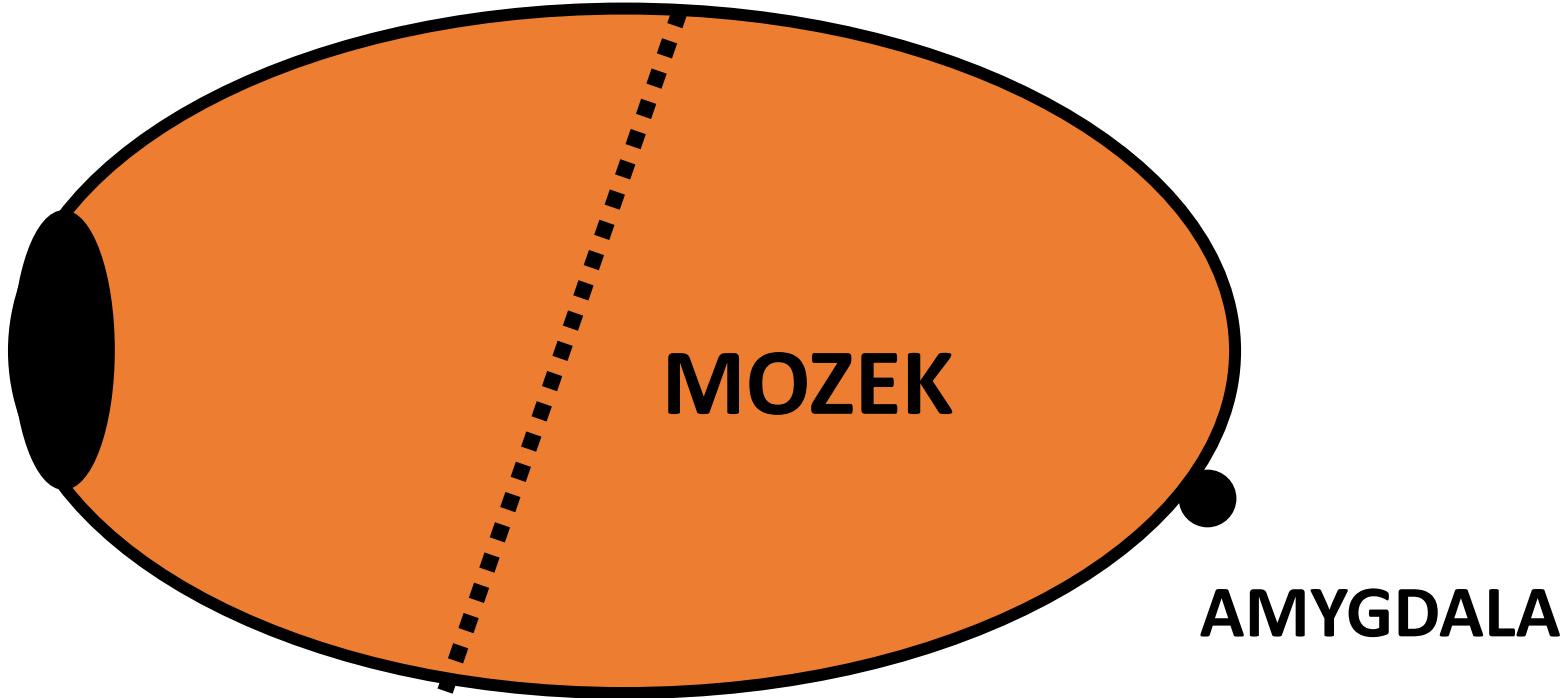
- Pocit bezmoci;
- Pocit přetížení a vyčerpání;
- Ubývání snahy o empatii;
- Distancování se od problémů;
- Ztráta zájmů o činnosti;
- Zvýšená úzkost, podráždění;
- Potíže se soustředěním a rozhodováním;
- Poruchy spánku;
- Nárůst konfliktů;
- Zanedbávání sebepéče;
- Stažení a izolace.

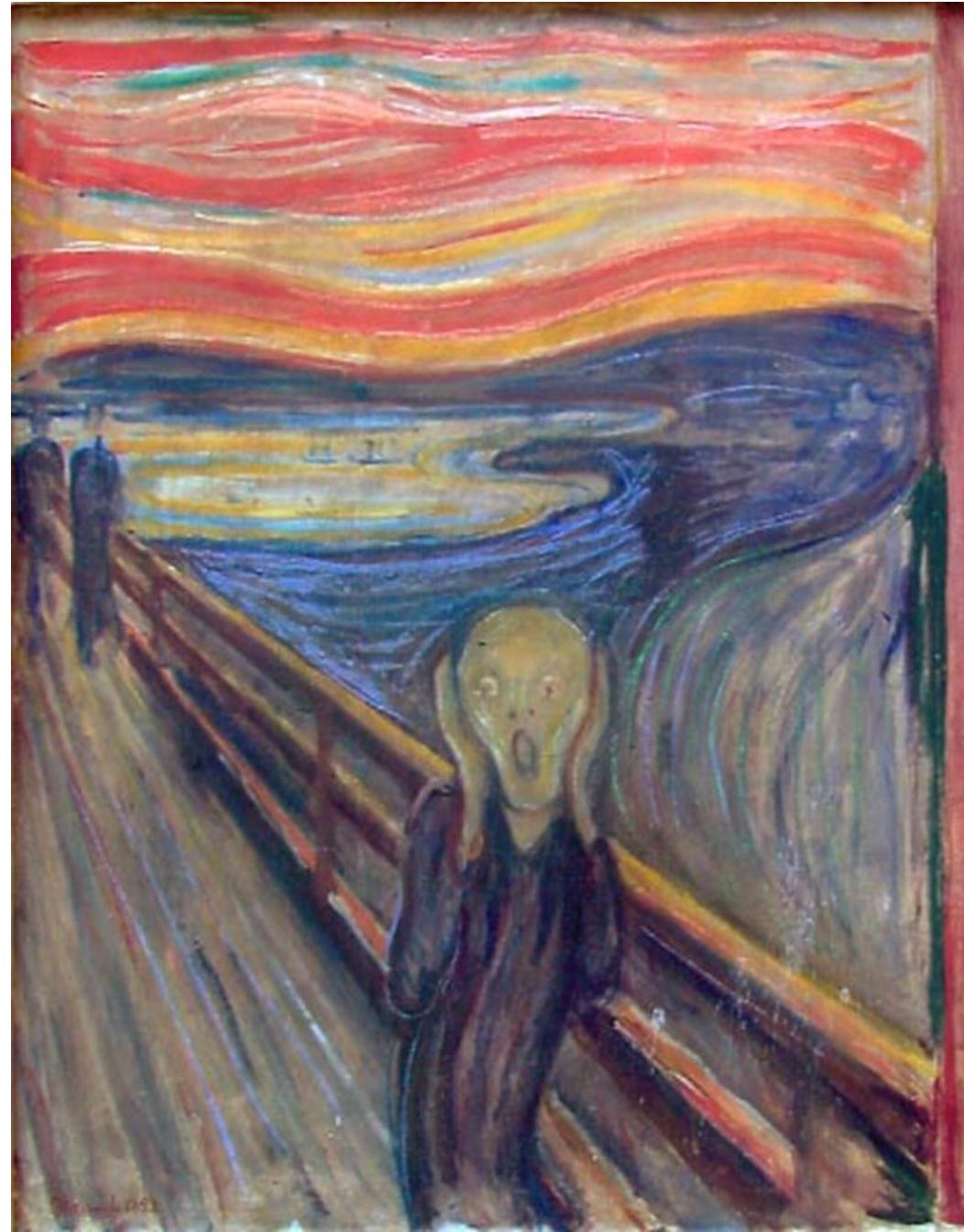
**PRO PACIENTA JE NEMOC CENTRÁLNÍM PROBLÉMEM,
ZATÍMCO PRO TERAPEUTA JE PACIENT JEDNÍM Z PACIENTŮ**

**NEJMLADŠÍ
MOZKOVÁ
KÚRA**

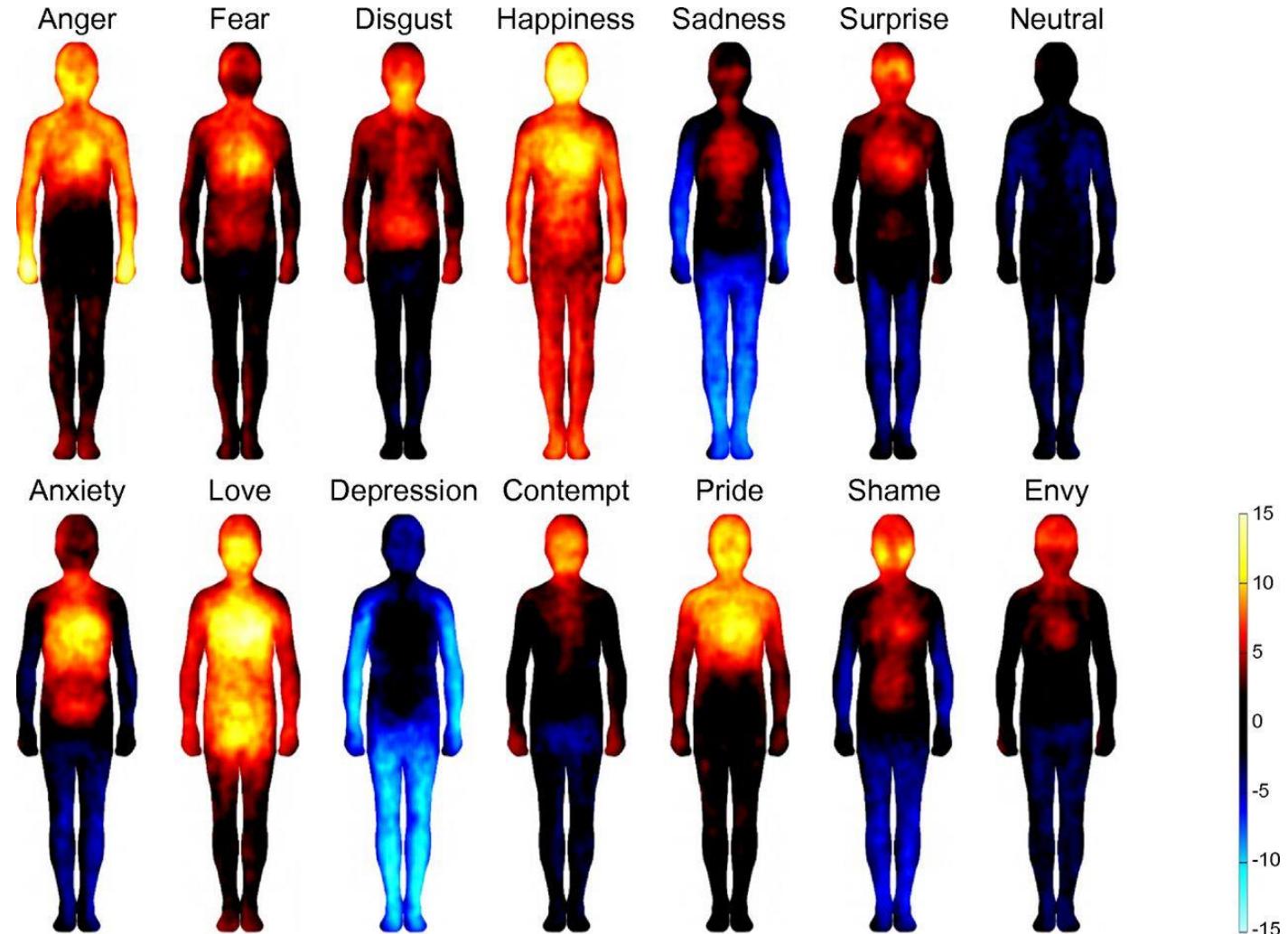
BUĎ

ANEBO

Bodily topography of basic (Upper) and nonbasic (Lower) emotions associated with words.

Nummenmaa L et al. PNAS 2014;111:646-651

Pocity zajišťují dlouhodobé přežívání našeho JÁ (tělo + mysl)	Emoce zajišťují momentální přežití našeho JÁ (tělo + mysl)
Pocity jsou subtilní, ale trvají déle	Emoce jsou intenzivní a krátkodobé
ŠTĚSTÍ je pocit	Příslušná emoce je RADOŠ
STAROST je pocit	Příslušná emoce je STRACH
NEPRÁTELESTVÍ je pocit	Příslušná emoce je HNĚV
DEPRESE je pocit	Příslušná emoce je SMUTEK
PŘEKVAPENÍ je pocit	Příslušná emoce je ÚDIV
NECHUŤ je pocit	Příslušná emoce je ODPOR (HNUS)

Dilema afektivity a neutrality

Snaha o stabilizaci systému – inspirující chaos

Považujeme-li zdraví za normu, kde začíná „nemoc“?

Utrpení jako nedílná složka existence

Soucit se sebou samým

Mozek není stroj na myšlení, ale na VYMÝŠLENÍ příběhů

Soucit a ty pitomé 4 principy

Pseudosoucit

Soucit vs. lítost – milosrdensví

Identifikace s trpícím

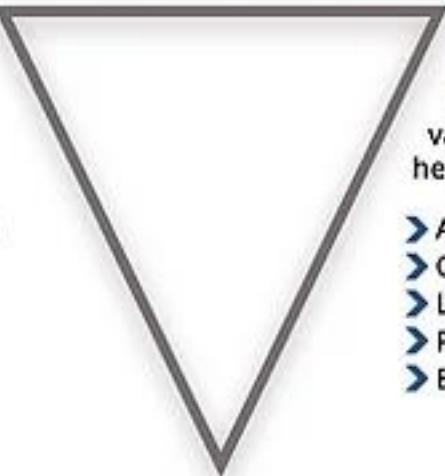
The Karpman Drama Triangle

The Persecutor

In this mode the person doesn't value other people's views and integrity

- Angry (opening and passively)
- Aggressive
- Judgemental
- Bullying
- Demanding
- Spiteful and scornful

The Rescuer

In this mode the person doesn't value other people's capacity to help themselves

- Appear self sacrificing
- Over helpful and facilitative
- Like to be needed
- Prone to meddling unnecessarily
- Engulfing

The Victim

In this mode the person doesn't value self and defers to others

- Manipulative
- 'Poor me' syndrome
- Helpless and needy
- Complaining and whining
- Fretful
- Downtrodden
- Blaming others

NANCY CRUZAN

HAVÁRIE

KAREN QUINLAN

VALIUM

Opatrně s verbalizací – Cavanaugh

Kolff - Komise milosrdensví

Kübler-Ross

Vulgarity

Lze spojit soucit s humorem?

Najít paradox a jiný úhel pohledu.

Víte, co je paradox ?

**Že této blbé době se bude za
pár let říkat staré dobré časy !**

RELIGIOZITA MODLITBA & MEDICÍNA

Radkin Honzák
2024

POTŘEBY

SPIRITUÁLNÍ

PSYCHOSOCIÁLNÍ

BIOLOGICKÉ

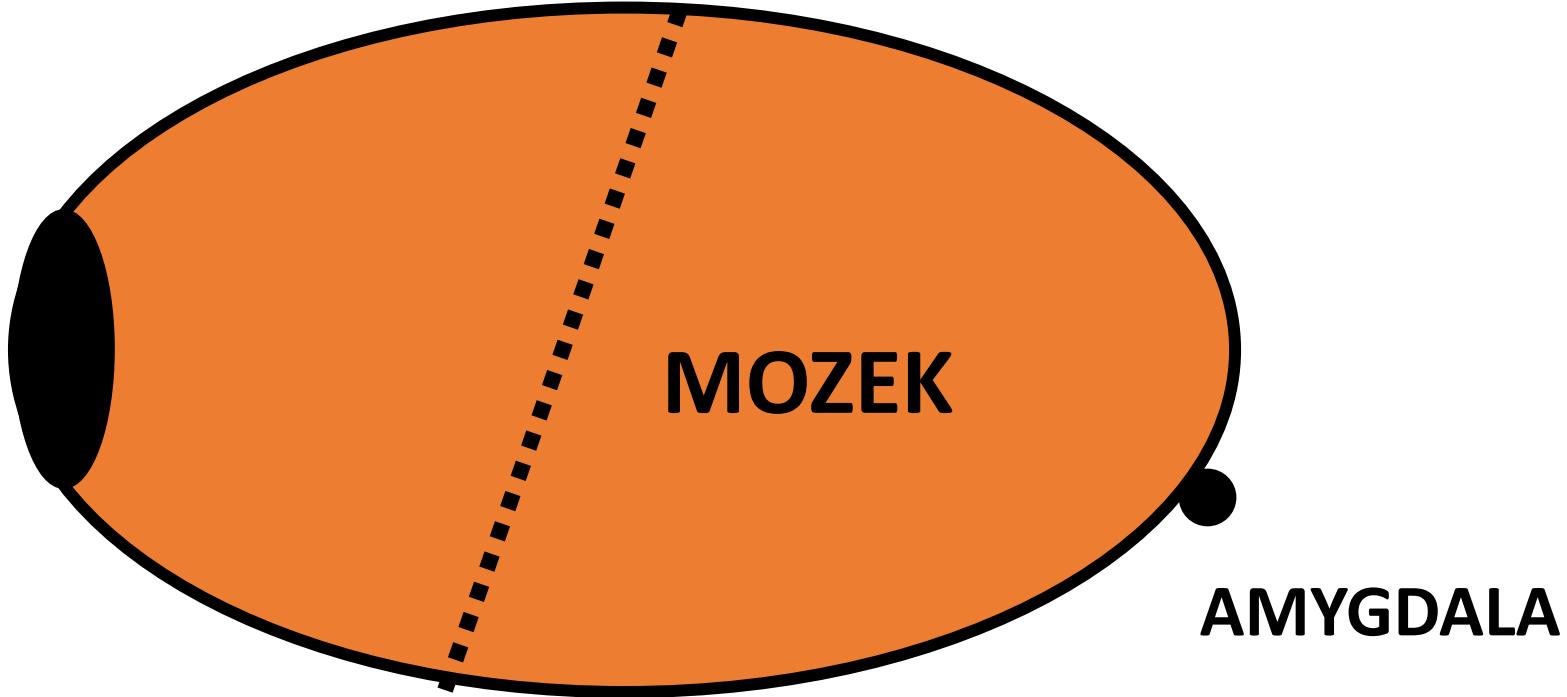
Jestliže se k biopsychosociální koncepci značná část našich kolegů staví jako spolek nahluchlých, pokud jde o spirituální dimenzi, setkáváme se v diskusi o ní s rozsáhlou množinou hluchoslepých.

Je to zčásti způsobeno tím, že pro řadu problémů z této oblasti nemáme jiný slovník, než církevní. Sycení duchovních potřeb sice může probíhat i v jiných kontextech než církevních, ale tyto systémy měly dlouho téměř monopol.

**NEJMLADŠÍ
MOZKOVÁ
KÚRA**

BUĎ

ANEBO

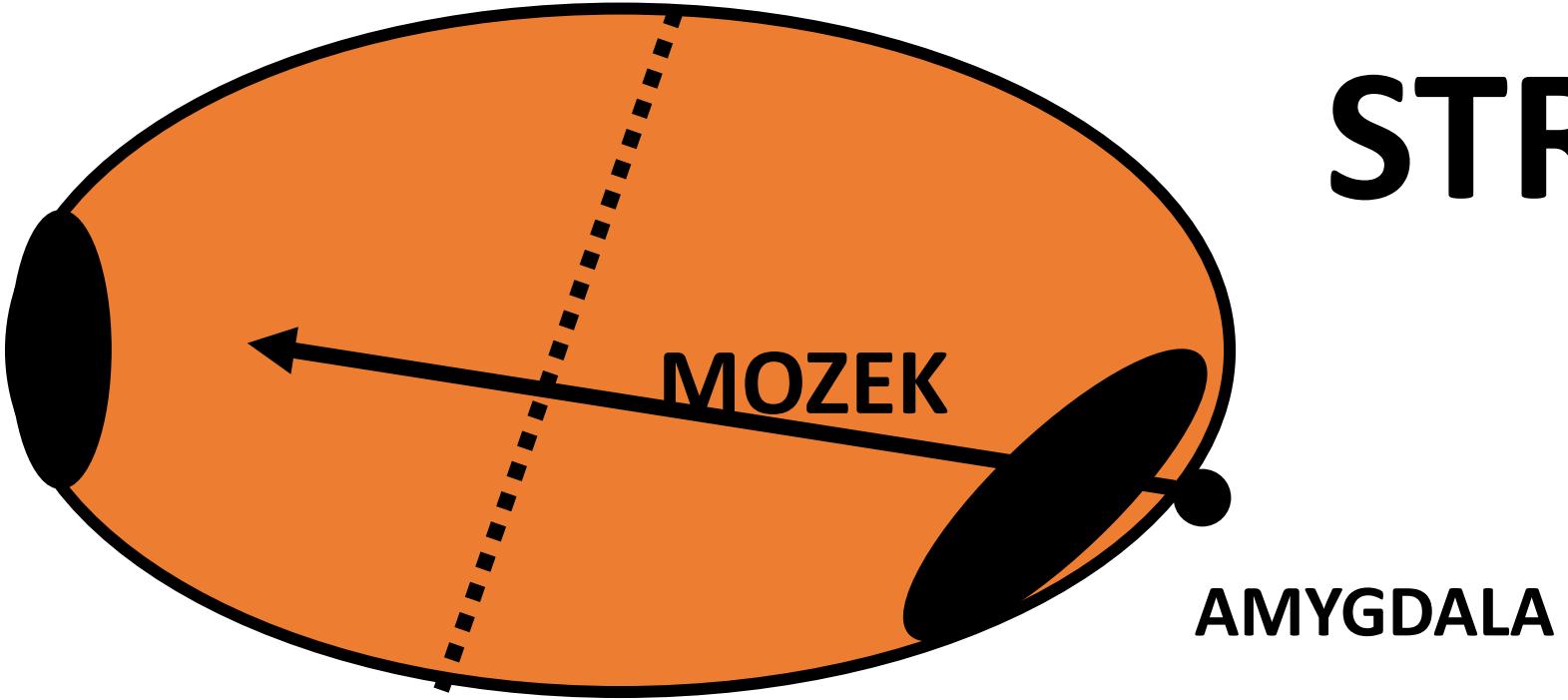

**NEJMLADŠÍ
MOZKOVÁ
KÚRA**

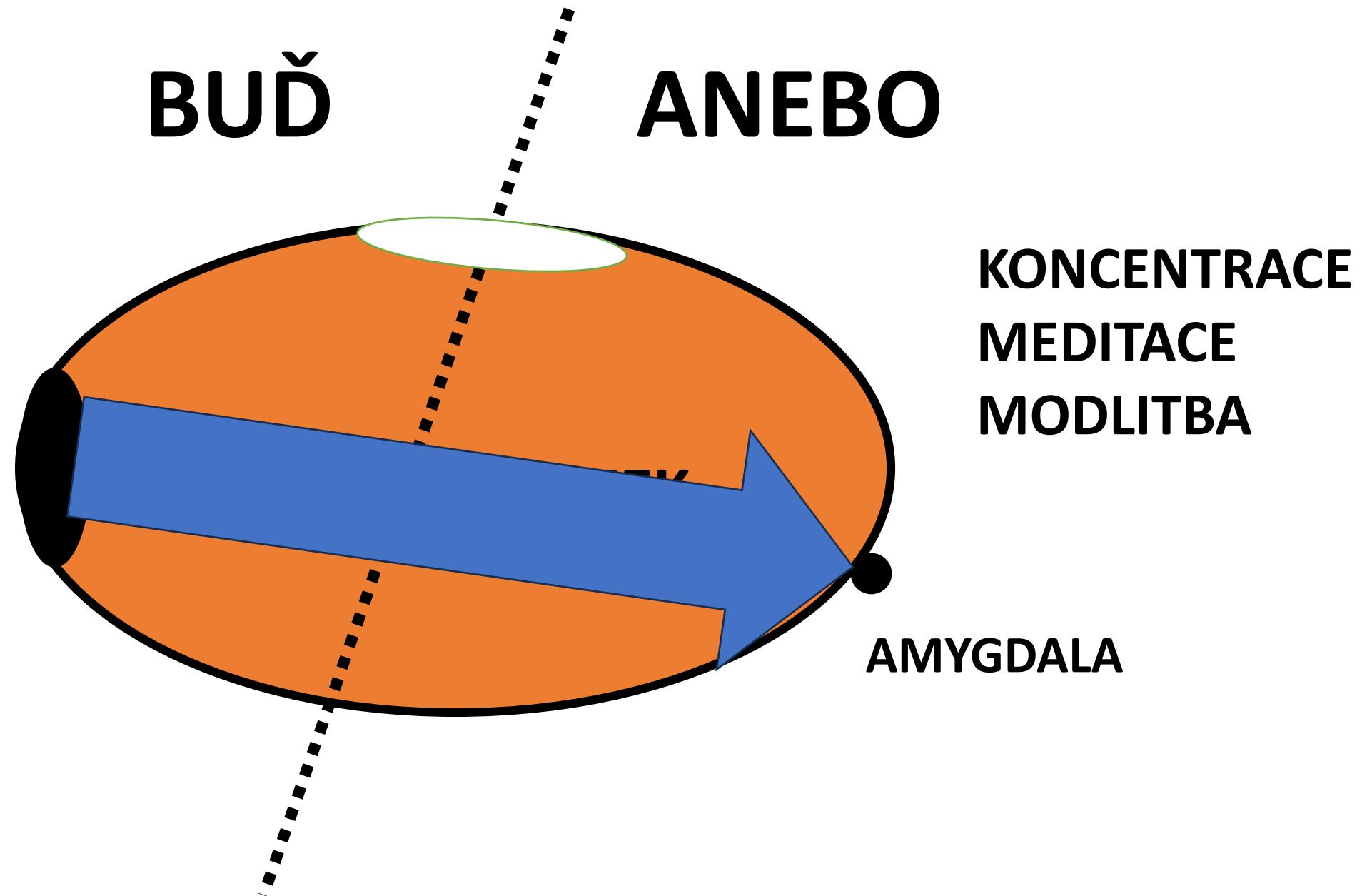
BUĎ

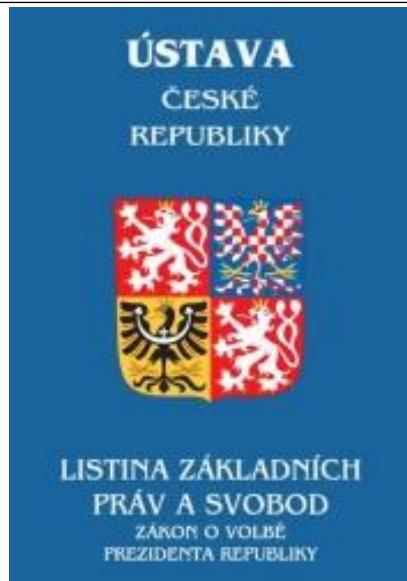
ANEBO

STRES

**NEJMLADŠÍ
MOZKOVÁ
KÚRA**

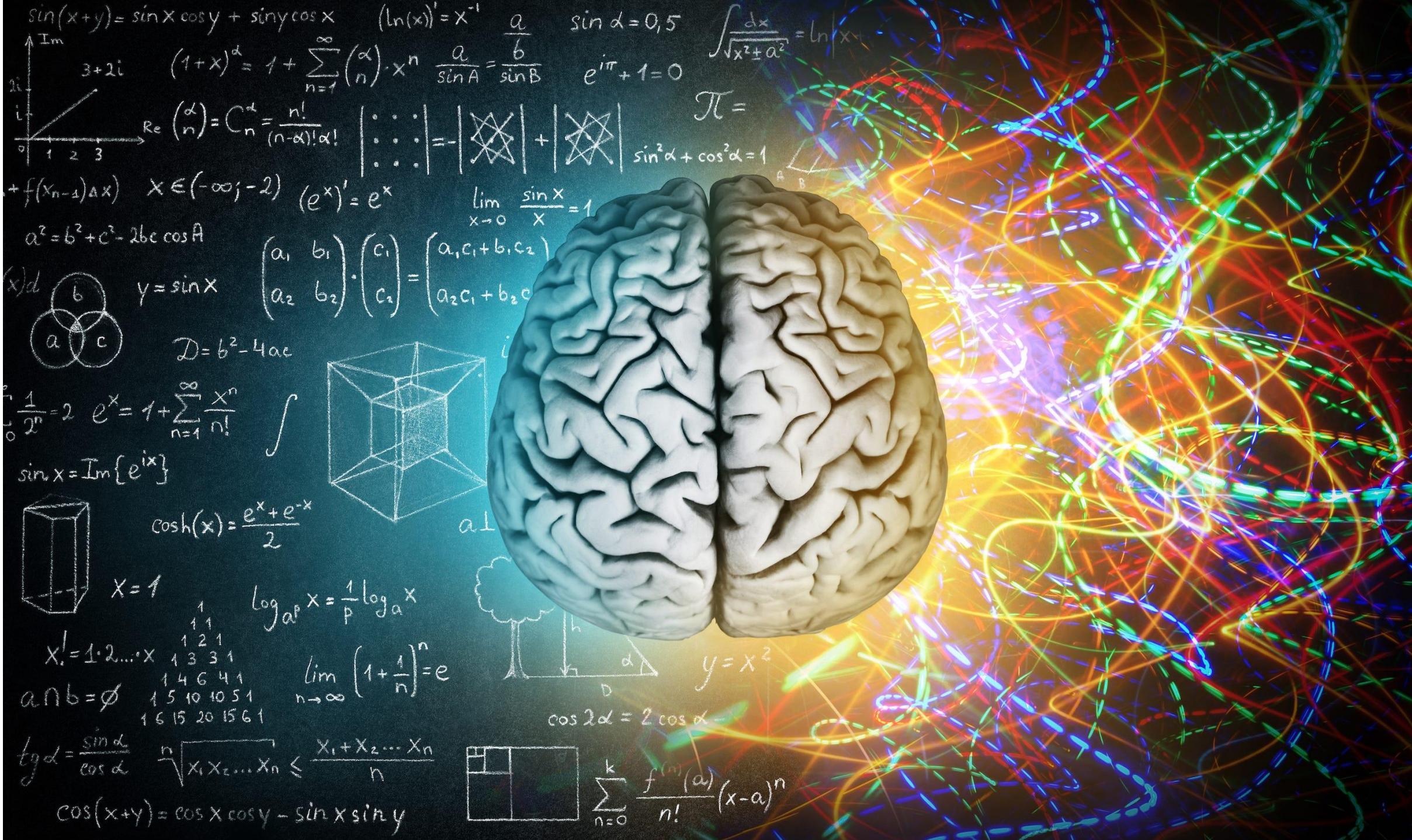

Rusko v současnosti používání násilí legalizovalo. Jako příklad uvádí Sabine Fischer judikát, podle kterého muži, kteří poprvé zneužijí ženu a přinutí ji násilím k sexu, nemohou být postaveni před soud. Od té doby může násilník ženě těžce ublížit nebo dokonce zapříčinit její smrt, a to beztrestně. Dokládá to i Putinovým citátem: „Jestli chceš nebo ne, budeš se muset s tím smířit, moje krásko.“

Rusko v současnosti používání násilí legalizovalo. Jako příklad uvádí Sabine Fischer judikát, podle kterého muži, kteří poprvé zneužijí ženu a přinutí ji násilím k sexu, nemohou být postaveni před soud. Od té doby může násilník ženě těžce ublížit nebo dokonce zapříčinit její smrt, a to beztrestně. Dokládá to i Putinovým citátem: „**Jestli chceš nebo ne, budeš se muset s tím smířit, moje krásko.**“

Hloupost je větším nepřítelem dobra než zlo

To napsal deset let po nástupu Hitlera k moci německý teolog Dietrich Bonhoeffer. Proto byl také v koncentračním táboře Flössenburg 9. dubna 1945 ve svých 39 letech nahý oběšen.

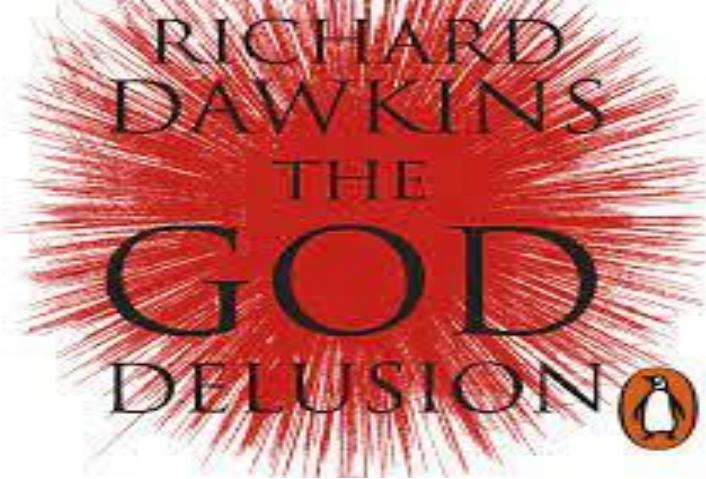
Bonhoeffer přemýšlel o povaze zla a dospěl k názoru, že proti zlu lze bojovat, že zlo je odporné a proto v sobě nese zárodky vlastní zkázy. Abyste zabránili zlobě, můžete vždy postavit bariéry a bránit jejímu šíření. **Proti hlouposti jste bezbranní.** Ani síla ani protesty se jí nemohou dotknout. Hlupák – na rozdíl do darebáka – je spokojený sám se sebou. Přijímané nepravdy jsou pro něj svaté a námitky automaticky odsunuje.

„Ve skutečnosti se mohou snadno stát nebezpečnými, protože k tomu, aby byli agresivní, není potřeba mnoho. Z toho důvodu je třeba větší opatrnosti než u zlomyslného. Už nikdy se nebudeme snažit přesvědčovat hloupého člověka důvody, protože je to nesmyslné a nebezpečné.“

NAKOLIK JE
SOCIÁLNÍ
PROSTŘEDÍ
PŘÍZNIVÉ?

READ BY RICHARD DAWKINS AND ELLA WARD

?

SPIRITUALITA

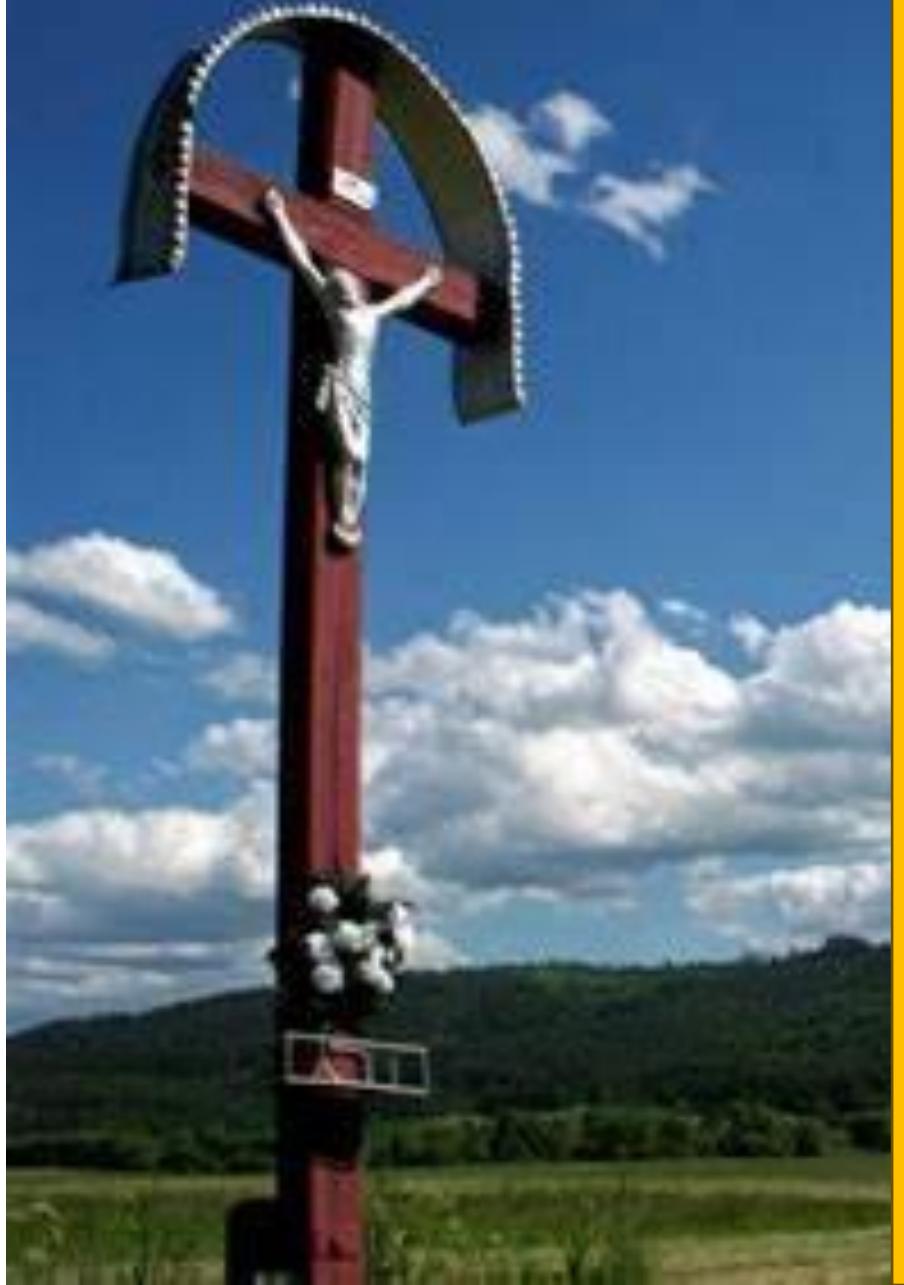
Jsou v souladu s názorem skupiny?

**Nebo se vydávají svou vlastní
protikladnou
(ale nakonec správnou) cestou?**

**Výsledky byly ohromující, ale
neuvěřitelně vypovídající o tom, jak
hloupost vzniká.**

**V průběhu 12 experimentů
konformity se asi 75 % účastníků
alespoň jednou přizpůsobilo
většinovému názoru.**

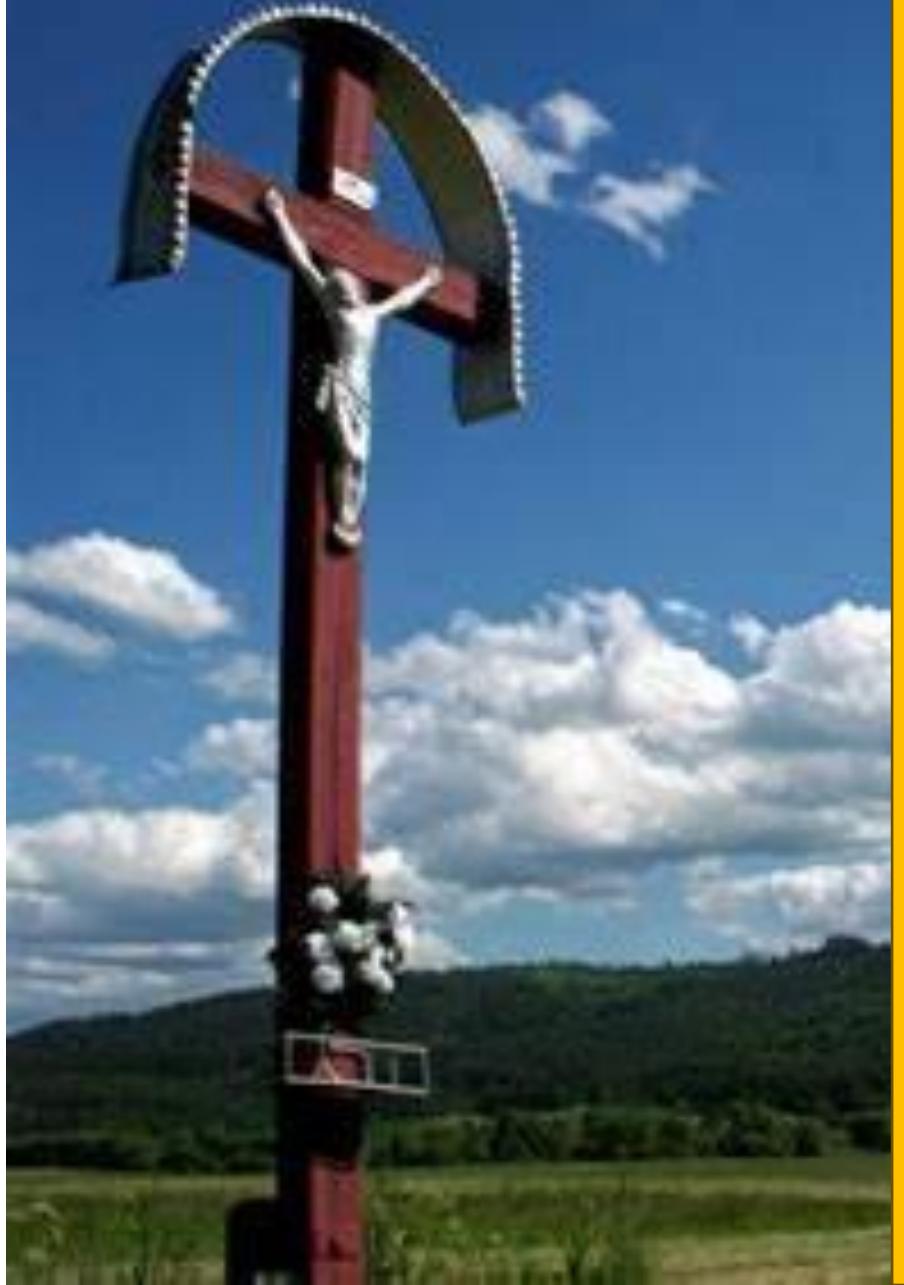
**Studium přírodních
a vysvětlitelných jevů bylo
doménou vědy.**

**To, co se nedalo vysvětlit,
zůstávalo ve sféře víry.**

**Pro společnost bylo
naprostým tabu mísit tyto
dvě věci dohromady, a to
zvláště v medicínské praxi.**

Výzkum potvrdil, že jak po stránce duševní, tak tělesné, se věřící lidé těší lepšímu zdraví než jejich nevěřící přátelé.

Po staletí existovala pečlivě narýsovaná dělící čára mezi vírou a vědou.

Mnozí v lékařské praxi začínají nyní přicházet na to, že zdraví je něčím mnohem více než pouhým tělesným fenoménem.

Zahrnuje tělo, duši a ještě více.

Od 80. let minulého století začíná strmě přibývat publikací věnujících se souvislostem spirituality, religiozity, praktikování některých cvičení, meditací a rituálů se zdravím a nemocností. Byla to pozorování věnovaná vegetativním změnám, změnám některých mozkových aktivit, nebo epidemiologické studie. V posledních letech se počet publikovaných prací pohybuje okolo 3000 ročně.

Není úkolem
neurověd
prokazovat zda
Bůh je či není.
Můžeme však
odpovědně říct, že
v lidském mozku
má své místo,

"A fresh perspective . . . offers plenty to challenge skeptics and believers alike." —Michael Gerson, *The Washington Post*

HOW **GOD** CHANGES YOUR BRAIN

Breakthrough Findings from a
Leading Neuroscientist

ANDREW NEWBERG, M.D.

Cofounder of the God Brain Project

and MARK ROBERT WALDMAN

A

nan

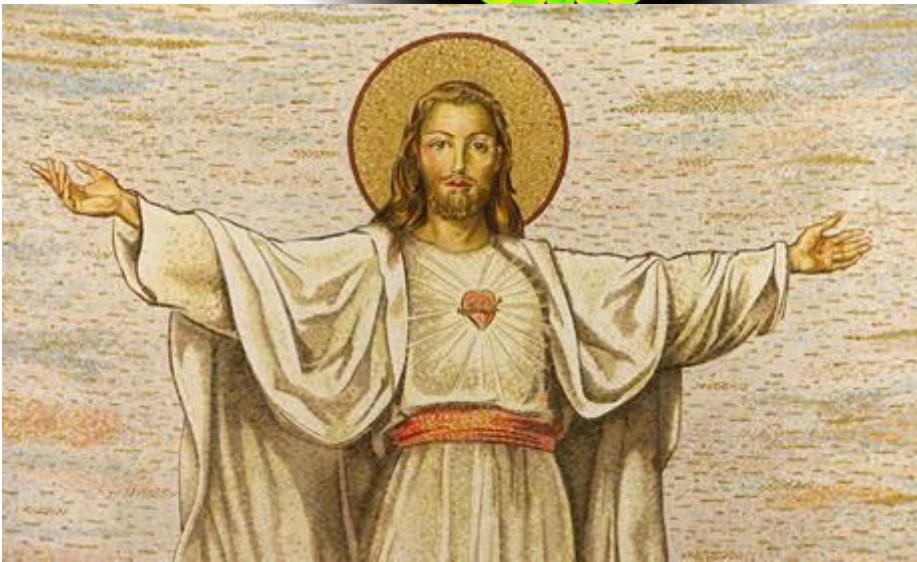
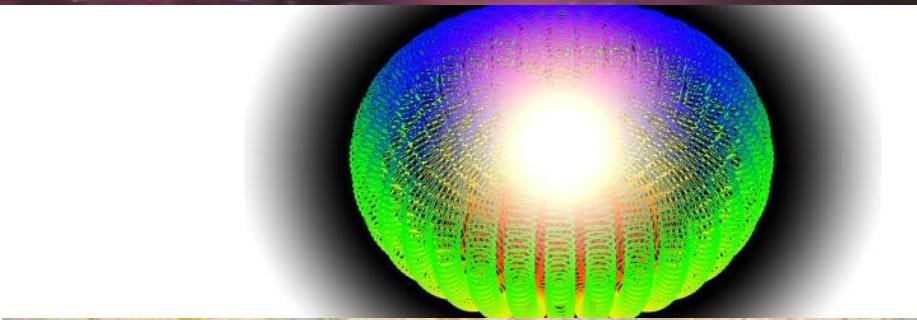
„V publikaci nazvané **Proč Bůh neodešel** jsem ukázal, že lidský mozek je jedinečným způsobem konstruován k vnímání a také vytváření spirituální reality.“

Andrew Newberg

$$E = mc^2$$

NIC

„Náš výzkumný tým prokázal, že Bůh je součástí našeho vědomí a že čím více na Boha myslíte, tím více měníte své neuronální okruhy ve specifických oblastech mozku.

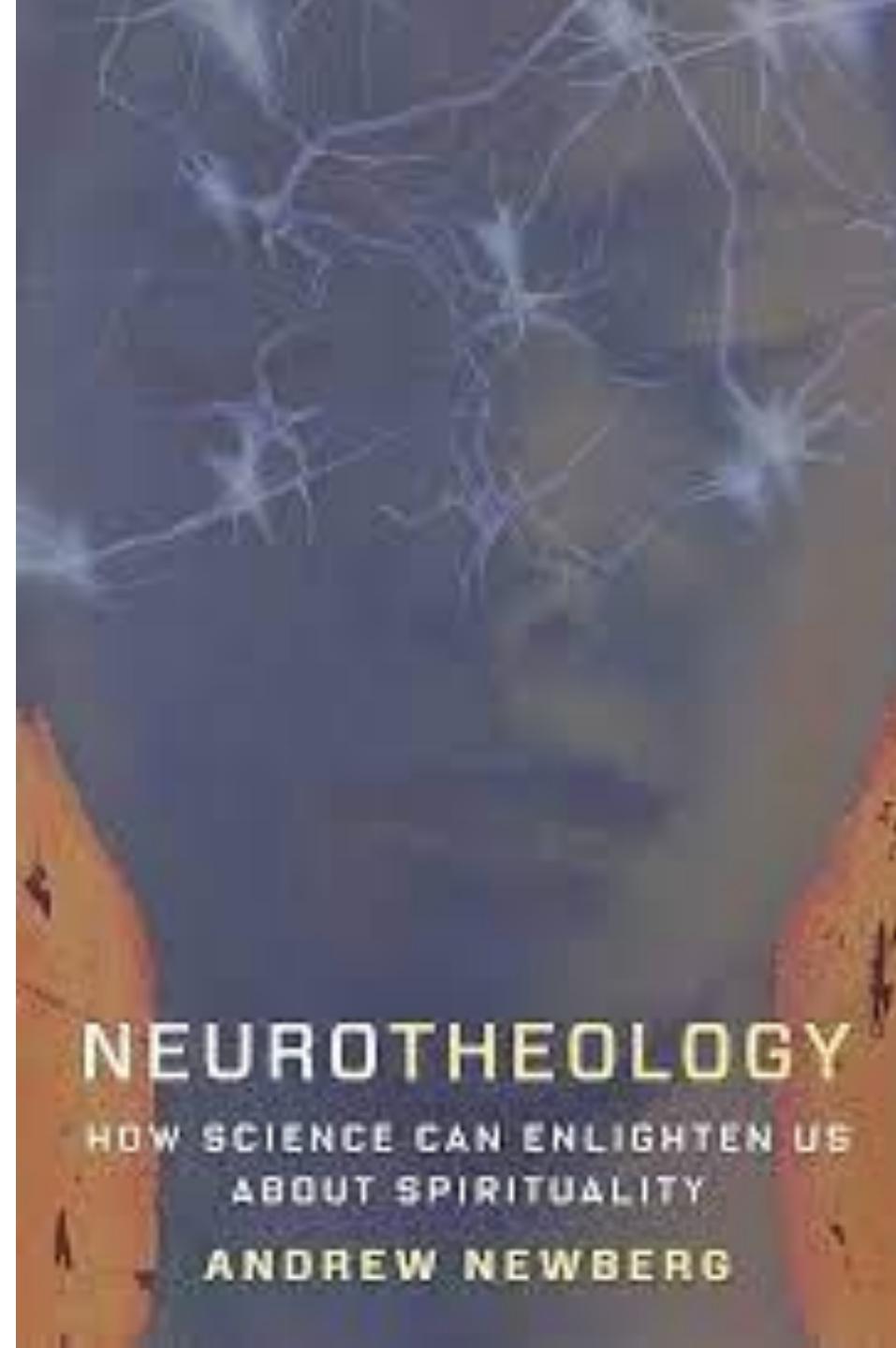
A nezáleží na tom, jestli jste křesťany, židy, muslimy, hinduisty, ateisty či agnostiky.“

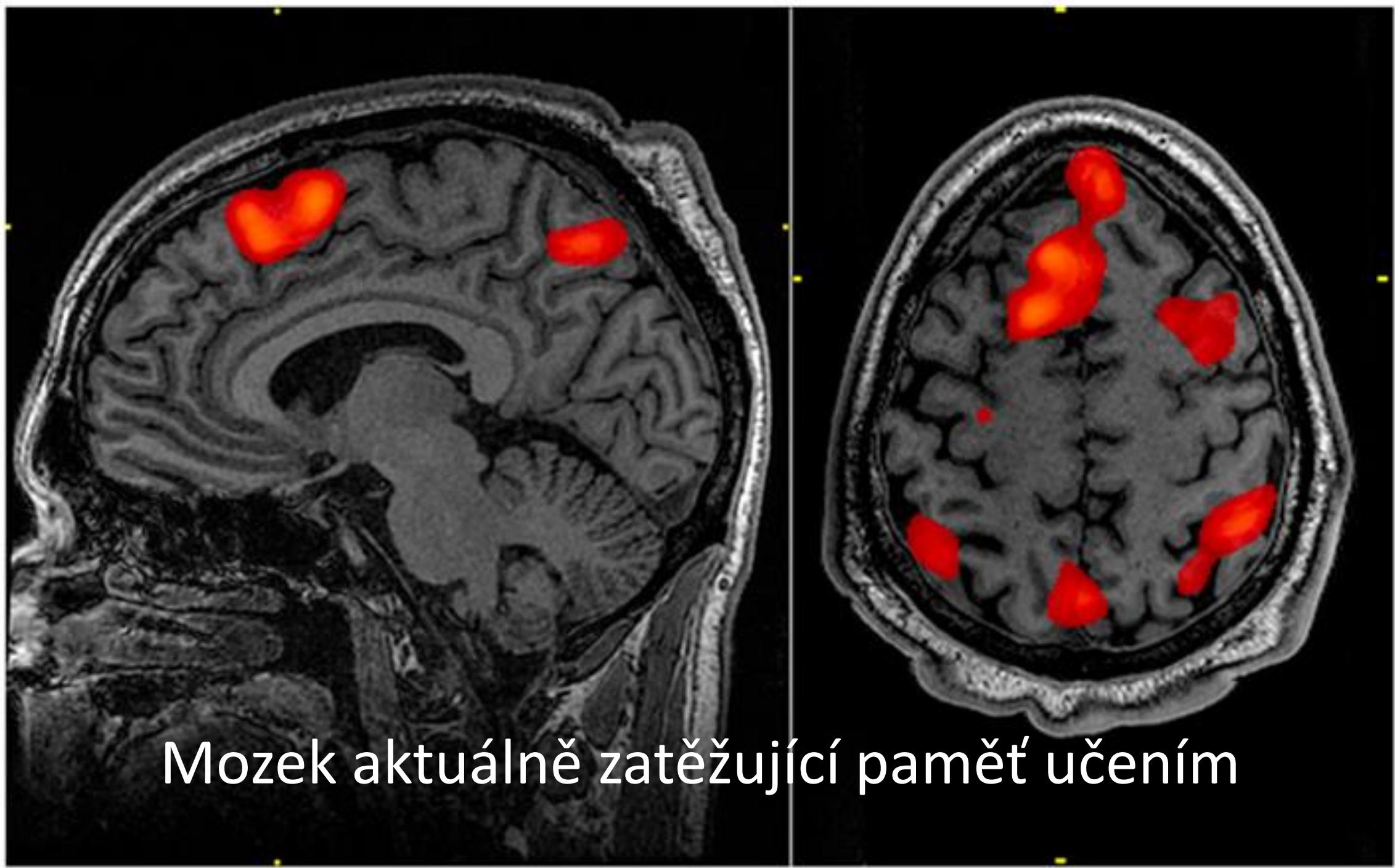
„Některé náboženské rituály neposkytují více, než relaxaci, jiné napomáhají soustředění a zvýšení bdělosti a některé se jeví jako cesta k transcendenci a mystickým zážitkům, které mohou zcela změnit život.“

Průkopník neuroteologie,
Dr. Andrew Newberg,
používá fMRI a další neurovědecké
nástroje ke studiu náboženských zážitků
v mozku.

Má vzácnou čest studovat ve své laboratoři
františkánské jeptišky a tibetské mnichy.

Mozek aktuálně zatěžující paměť učením

Spiritualita je něco víc, než jen různé praktiky a rituály.
(očekávání je něco jiného než naděje; víra je nutná)
SA TA NA MA - prokrvení čelních laloků

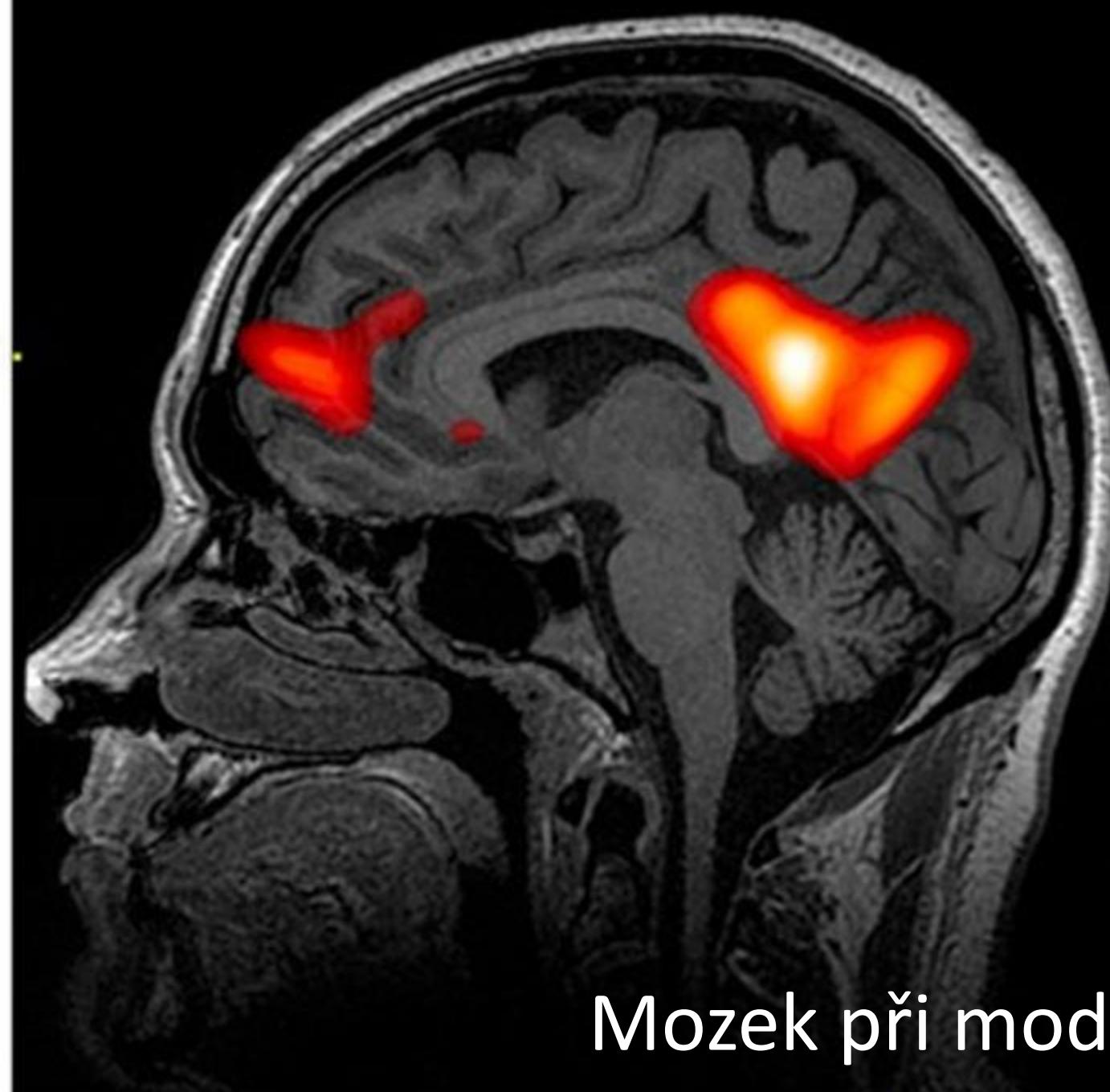
**Nicméně modlitby a různé propracované meditace mají
PŘÍZNIVÝ EFEKT NA CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM.**

Neuropsychologové označují EEG změny zachycené při
modlitbě nebo meditaci
za „češání nízko visícího ovoce“.

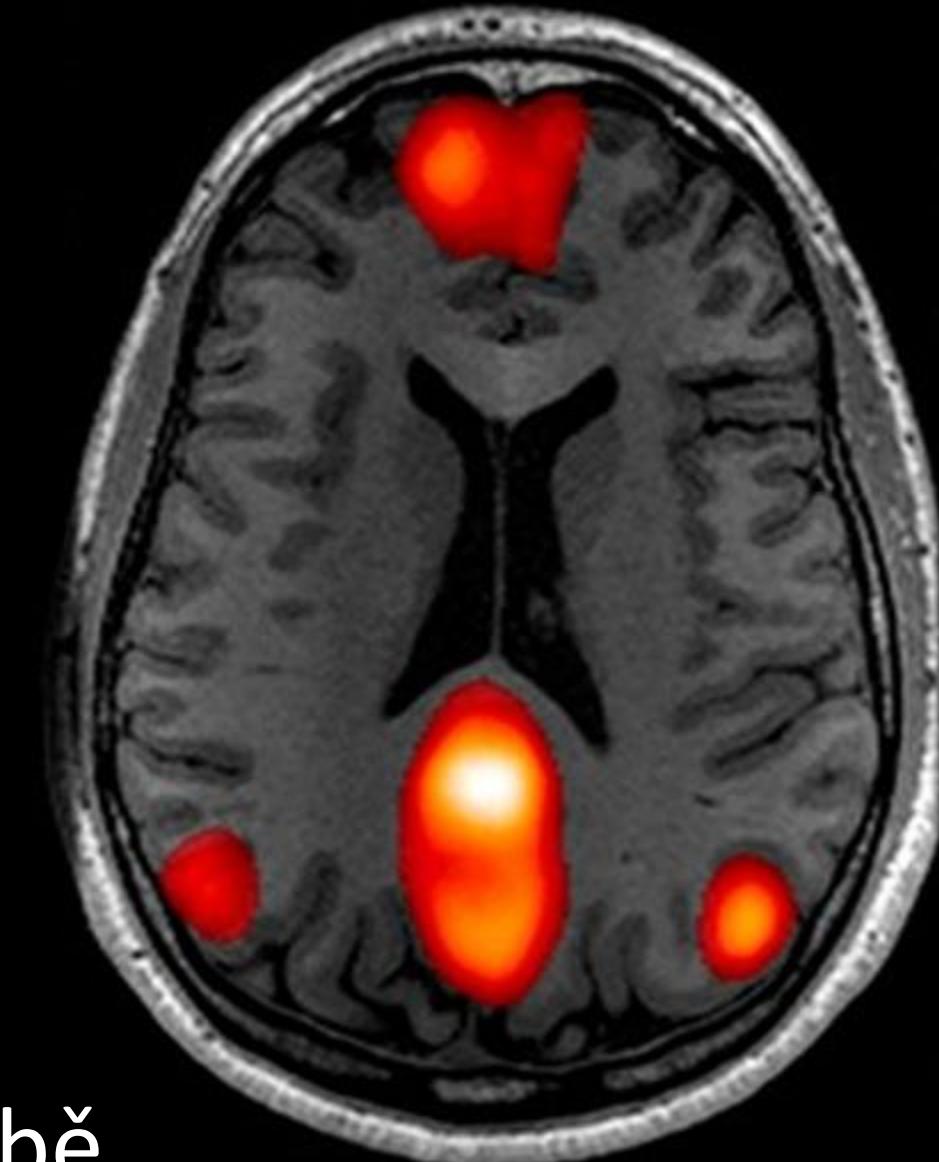

Meditace může být religízní i sekulární

Paradox věřících a ateistů

Mozek při modlitbě

Modlitba (z praslovanského „mold“- snažně prosit, vzývat boha) je úkon, který má ústřední úlohu v mnoha náboženstvích.

V modlitbě se člověk obrací k božstvu.

Mnoho náboženských myslitelů a teologů se snažilo vyřešit paradox, jak je možné prostřednictvím modlitby člověka změnit neměnnou vůli boha. ∞

Shodují se však na tom, že boží vůli, která se snaží o dobro, není možné změnit, avšak smyslem modlitby je posílit lidskou vůli, povzbudit duši a tak se přizpůsobit této boží vůli ve změně k lepšímu. Modlitba může takto člověku podle některých otevřít nové zdroje poznání a pomoci mu, aby se zasadil o naplněních svých přání a představ.

Národní divadlo
www.narodni-divadlo.cz

Kéž jste požehnáni dobrými přáteli. Kéž se naučíte být sami sobě dobrým přítelem. Kéž jste schopni cestovat na to místo ve své duši, kde je velká láska, teplo, cit a odpuštění. Kéž vás to změní. Kéž promění to, co je ve vás negativní, vzdálené nebo chladné. Kéž jste přivedeni ke skutečné vášni, spřízněnosti a spřízněnosti sounáležitosti. Kéž si vážíte svých přátel. Kéž jste k nim hodní a kéž jste tu pro ně; Kéž vám přinesou všechna požehnání, výzvy, pravdu a světlo, které na své cestě potřebujete. Kéž nikdy nezůstanete izolováni. Kéž jste vždy v jemném hnízdě sounáležitosti se svým anam čara.

— John O'Donohue, *Anam Cara: Kniha keltské moudrosti*

Co říká umělá inteligence:

Mnoho jednotlivců se v náročných časech obrací k modlitbě jako ke zdroji útěchy, naděje a síly, a totéž platí pro ty, kteří čelí diagnóze nebo léčbě rakoviny. Modlitba může poskytnout útěchu, snížit úzkost a úzkost a vytvořit pocit spojení s vyšší mocí nebo podpůrnou komunitou. U pacientů s rakovinou může modlitba pomoci zmírnit strach a podpořit pocit kontroly nad svými okolnostmi. Umožňuje jednotlivcům vyjádřit své emoce, obavy a touhy a zároveň hledat vedení, mír a uzdravení. Modlitba může pacientům poskytnout způsob, jak najít smysl a účel ve svých zkušenostech, stejně jako pocit naděje a optimismu. Kromě toho může modlitba také pozitivně ovlivnit celkovou pohodu pacientů s rakovinou. **Studie prokázaly, že modlitba může snížit stres, podpořit relaxaci, zlepšit emocionální pohodu a zlepšit kvalitu života.** Může sloužit jako mechanismus zvládání pro jednotlivce, kteří čelí fyzickým, emocionálním a duchovním problémům spojeným s rakovinou.

Spirituální rozměr se objevuje – nejen u nás – mnohem mocněji v dobách kritických a tísňivých, Newberg dokonce měl pocit, že v klaustrofobické situaci CT a dalších vyšetření prováděných „v tunelu“ se lidé modlili intenzivněji než při vyšetření EEG. Rád bych zde též připomněl společné zpěvy chorálu Svatý Václave v pohnutých dnech, radost z vysvěcení české osobnosti Anežky, návštěvu papeže Jana Pavla II.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, jsem vděčný, že jsem naživu! Dnes nebudu žádat nic pro sebe. Chci se jen modlit za svého přítele, který je nemocný. Kéž je Tvá útěcha na lůžku mého přítele. Kéž zmírníš utrpení mého přítele. Pane, jsi konečným zdrojem zdraví a uzdravení.

Harvardská studie - 1802 lidí, kteří podstoupili operaci koronárního bypassu v šesti různých nemocnicích od Oklahoma City po Boston. Modlitby nabízené cizími lidmi nezmenšily zdravotní komplikace velké srdeční operace. Nejen to, ale pacienti, kteří věděli, že se za ně jiní modlí, dopadli hůře než ti, kterým se takové duchovní podpory nedostalo, nebo kteří ano, ale nevěděli, že ji dostávají.

Zcela opačné výsledky přináší později provedená metaanalytická studie kladoucí si za cíl prozkoumat dopady používání modlitby na zdraví pacientů. Systematický přehled literatury byl proveden v květnu 2015 a aktualizován v listopadu 2015. Účinnost „přímluvné modlitby“ vychází 1 : 1, ale vzhledem k jinak postaveným studiím nelze zatím jednoznačně nic prokázat.

Celkem bylo identifikováno 92 prací a 12 bylo zahrnuto do recenze. Modlitba byla považována za pozitivní faktor v sedmi studiích a bylo identifikováno několik pozitivních účinků modlitby na zdraví: snížení úzkosti matek dětí s rakovinou; snížení úrovně obav účastníků, kteří věří v řešení jejich problému; a zajištění lepšího fyzického fungování pacientů, kteří věří v modlitbu. Modlitba je nefarmakologická intervence a zdroj a měla by být zahrnuta do ošetřovatelské holistické péče zaměřené na blaho pacientů.

Simao TP, et al: The Effect of Prayer on Patients' Health: Systematic Literature Review. Religions 7(2), January 2016,
DOI:10.3390/rel7010011

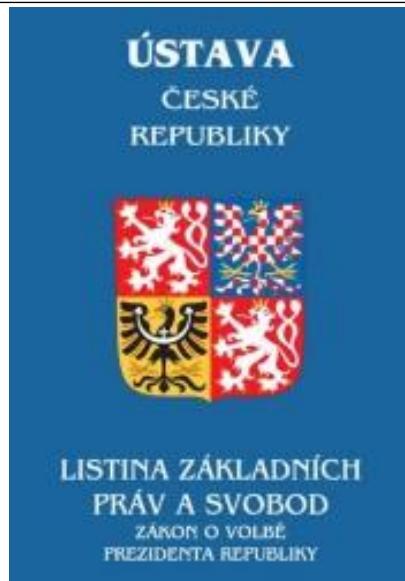
Opět to zkusme domyslet, pochopit. Společnost řízená neviditelnou rukou trhu postrádá ducha, duchovní rozměr, a proto směruje k postupnému rozpadu. Baumanova „tekutá doba“ (rozpad hodnot). "Toto nebezpečí je stále hroznější. Vidíme ve světě i v Evropě, v našem blízkém sousedství i u nás doma, jak populisté, demagogové a šovinisté vylézají nyní z temnot jako mloci v prorockém románu Karla Čapka a zdvívají své hlavy.,, (Tomáš Halík)

O život můžeme přijít různě. Smrt je
jen jednou z možností.

Robert Fulghum

DĚKUJI VÁM
ZA POZORNOST

Rusko v současnosti používání násilí legalizovalo. Jako příklad uvádí Sabine Fischer judikát, podle kterého muži, kteří poprvé zneužijí ženu a přinutí ji násilím k sexu, nemohou být postaveni před soud. Od té doby může násilník ženě těžce ublížit nebo dokonce zapříčinit její smrt, a to beztrestně. Dokládá to i Putinovým citátem: „Jestli chceš nebo ne, budeš se muset s tím smířit, moje krásko.“

